

INTEGRACIJSKI PROCESI

UNITAS V IMP?

V prvih letošnjih spomladanskih mesecih so stekli pogovori med delovno organizacijo Livar in ljubljansko enovito delovno organizacijo Unitas ter predstavniki šišenskega izvršnega sveta o združitvi obeh delovnih organizacij.

Livarjev delavski svet je aprila imenoval strokovno komisijo za pripravo predloga o priključitvi Unitasa k Livarju, v katero so bili imenovani predstavniki Unitasa, Livarja in sozda.

Zakaj priključitev Unitasa k Livarju? Unitas se je znašel v težkih gospodarskih razmerah ter je prvo letošnje trimesečje končal z izdatkom 19 milijonov dinarjev. Tudi ga velike razlike v cenah surovin in končnih izdelkih, težave v preskrbi z repro-

materialom ter v zadnjih letih precejšnji zaostanki v razvoju tehnologije. Zato ta njegova prizadevanja za združevanje proizvodnih zmogljivosti, da bi dosegel večje ekonomske učinke.

Unitas, ki ima sedaj metalurgijo, strojno obdelavo, brusilnico, galvanico in montažo za finalne izdelke, pa orodjarno ter vzdrževanje, ima okoli 490 zaposlenih. Njegov program so vodovodne in sanitarne armature za opremo kuhinj in sanitarnih prostorov stanovanj in javnih zgradb.

Enovita delovna organizacija Unitas ima 4 proizvodne delovne enote, dve dopolnilni delovni enoti in področne sektorje. Ta delovna organizacija je v poslovnem združenju Jugobakar v Beogradu v okviru ostalih 30 delovnih organizacij, ki imajo v delovnem procesu predmet dela barvne kovine od rudnikov do predelovalcev v razne izdelke. Unitas v združenju še posebej deluje v svetu proizvajalcev sanitarnih in vodovodnih armatur z več dejavnostmi.

Komisija je izdelala delovno gradivo o družbenoekonomski učinkovitosti pripojitve Unitasa k Livarju. V njem je prikazano poslovanje Unitasa in Livarja. Bistvene slabosti, ki jih navaja gradivo in ki so pripeljale Unitas v težko ekonomsko stanje, so v tem, da fizični obseg proizvodnje ni dosežen v planirani višini, ker je sistem nagrajevanja zelo nestimulativen in ne temelji na do-

seženih rezultatih, zasedenost avtomatov za obdelavo ulitkov je bila v prvem trimesečju samo 64 odstotna.

Strokovna komisija je predlagala rešitve in sicer: potrebno je usmeriti vse sile v zmanjšanje direktnih materialnih stroškov prek zmanjšanja ogromnega izmeta kvalitete, v bistveno povečanje obsega proizvodnje, izpolnjevanje planskih obveznosti, odpravo neprimerne nastopa na tržišču, izboljšanje tehnološke discipline na delovnem mestu itd.

Bodočo organiziranost si je komisija zamislila tako, da bi v tozdu Livarna barvnih kovin potekala predvsem proizvodna dejavnost z ustrežno tehnološko in operativno pripravo dela, kontrola kvalitete z laboratorijem in skladiščem. V tozdu Unitas, tovarni sanitarnih armatur pa bi potekala proizvodnja sanitarnih armatur.

MARIJA PRIMC

POROČILO O SPREJEMU SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O RAZPOREJANJU DELAVCEV NA DELOVIŠČIH V TUJINI

DELAVSKI SVET SOZD IMP je na svoji 9. redni seji 12. 7. 1983 sprejel to poročilo in sklepe

Delavski svet SOZD IMP je na svoji 9. redni seji 12. 7. 1983 sprejel to poročilo in sklepe:

1. Delavski svet SOZD IMP na 7. redni seji 10. 5. 1983 potrdil osnutek SaS o začasnem razporejanju delavcev na delovišča v tujini v javno obravnavo. Na tej seji je tudi sklenil, da pri stopa k samoupravnemu sporazumu o temeljnih skupnih kriterijih za določanje in delitev sredstev za OD in nadomestil, ki so predmetne materialne stroške TOZD, ki so vključene v delo na projektih SDPR v tujini — na področju Vzhodu in Afriki (v nadaljevanju SaS SDPR) s tem, da bo uporaba določil SaS SDPR na IMP obvezujoča, ko ga bodo na zborih delavcev sprejeli TOZD, ki izvajajo dela v tujini. Postopka za sprejem obeh spomolgov naj tečeta istočasno.

2. Delavski svet SOZD IMP na 8. redni seji 10. 6. 1983 dočel predlog SaS o začasnem razporejanju delavcev na delovišča v tujini in sklenil, naj ta sporazum in SaS SDPR sprejema delavci na svojih zborih, ki naj bodo v času med 22. in 28. 6. 1983.

3. Osnutek in predlog SaS o razporejanju delavcev na delovišča v tujini sta bila z obsežnimi komentarji objavljena v majski in junjski številki IMP Glasnika.

SaS SDPR je bil delavcem posredovan v ustreznem številu izvodov.

4. V času med 20. 6. in 28. 6. 1983 so bili v domovini in v tujini (Irak, Alžirija) zbori delavcev, na katerih so delavci odločali o sprejemu SaS o začasnem razporejanju delavcev na delovišča v tujini IMP in SaS SDPR. Rezultate glasovanja smo prejeli neposredno od TOZD v domovini in iz DE IMP Irak Bagdad in so podrobno prikazani iz tabele, ki je sestavni del tega poročila.

5. Nekatere bistvene ugotovitve:

5.1. Dejstvo, da so v vseh TOZD, v katerih so delavci odločali o navedenih aktih, oba sporazuma z večino glasov vseh delavcev sprejeli, kaže na dvoje: prvo, da je bil sam postopek demokratičen in samoupravno dobro pripravljen in izveden tako po strokovni kot po družbenopolitični plati. Pri tem je treba dati priznanje direktorjem in drugim vodilnim delavcem, strokovnim službam doma in v tujini, družbenopolitičnim organizacijam, ki so se plodno, aktivno, zlasti pa konstruktivno vključili v to široko zasnovano akcijo. Drugo, delavci smo spoznali imperativ prehoda iz deviznih na dinarske osnovne OD v tujini in ta akt zavestno sprejeli kot svojega, še zlasti ker je bila cela vrsta pri-

pomb na osnutek v času javne razprave upoštevana in je s tem predlog akta tudi vsebinsko dogradila in obogatila.

5.2. Majhno število delavcev, ki so doma in v tujini glasovali »PROTI«, kaže, da v veliki večini določil ta akt predstavlja konsenz; k temu je pripomogel tudi bistven vpliv pripomb iz javne razprave na dokončno formulacijo besedila.

5.3. Posebno smo veseli podatka, da je skoraj 80 % delavcev v Iraku, ki se je zborov udeležilo, glasovalo »ZA«, kar pomeni, da je tudi za delavce, ki jih neposredno zadeva sprejemljiv in da ni prišlo do »preglasovanja« doma, česar so se mnogi bali. Tudi analiza odločanja po posameznih projektih v okviru DE kaže, da je bil rezultat na vseh projektih močno pozitiven, na enem je bil še pozitiven (KOL-7), na enem pa negativen (KOL-196, glasovalo 14 delavcev).

5.4. Izredno visok odstotek glasov »ZA« glede na delavce, ki so se zborov udeležili, pa je precej nižji v primerjavi z vsemi delavci posamezne TOZD, ker je bila udeležba na zborih vendarle nekoliko nižja, kot smo pričakovali. Največji delež neudeležbe na zborih pripisujemo dopustom, tako doma, zlasti pa v tuji-

ni, v Iraku, saj je prav v času pred zbori odšla v domovino cela vrsta delavcev. Pa tudi sicer je narava montažne dejavnosti taka, da redko v relativno kratkem časovnem intervalu (en teden) zajejemo prav vse delavce TOZD.

6. Delavskemu svetu SOZD predlagamo, da sprejme naslednje (ugotovitve) sklepe:

6.1. SOZD IMP je sprejel SaS SDPR

6.2. SaS o začasnem razporejanju delavcev na delovišča v tujini IMP je sklenjen in prične veljati s 1. 7. 1983.

6.3. SaS o začasnem razporejanju delavcev na delovišča v tujini IMP so sprejele naslednje TOZD: OV, MKp, KM, MMb, EKO Ptuj, PMb, IB Mb, EM, DVG, ISO, INŽ in PB Lj. Od montažnih TOZD sporazume še nista sprejela TOZD MP Celje in Blisk M. Sobotna. Prva je zboru še izvedla, a še nima podatkov, druga pa bo imela zbor delavcev v naslednjih dneh.

6.4. K temu SaS lahko pristopijo tudi druge TOZD in delovne skupnosti. Šteje se, da je TOZD (DS) pristopila k SaS, če pravni službi SOZD pošlje s strani direktorja podpisan dokument, iz katerega je razvidno, da je za SaS na zboru delavcev glasovala večina delavcev TOZD (DS).

Pojasnilo uredniškega odbora

Marsikdo se je spraševal, zakaj je junijska številka IMP Glasnika izšla z zamudo. Vzrok je objektivni: tiskarna Ljudske pravice, kjer tiskamo Glasnik, je ostala skoraj povsem brez rotapapirja.

Tovarna papirja Djuro Salaj je bila prisiljena izvoziti večjo količino roto papirja, da bo lahko odplačevala devizna posojila. Zato je seveda domačim porabnikom zmanjšala dobave — in sicer na okrog polovico normalnih količin.

Ob zmanjšanih dobavah rotapapirja so dnevniki in ostali »veliki« časniki seveda imeli prednost pred tovarniškimi glasili. Pa tudi »velikim« se časopisna suša močno pozna, saj vsi dnevniki in revije še vedno izhajajo v skrajnem obsegu.

Tudi za naprej je položaj negotov. V času, ko pripravljamo gradivo, nam v tiskarni zagotavljajo, da bodo Glasnik lahko natisnili 13. julija na osmih straneh. Žal pa se lahko zgodi kaj nepredvidenega, morda tudi to, da bo treba kakšno številko našega lista v tiskarni močno oklestiti in prihraniti gradivo za boljše čase.

Na sestanku uredniškega odbora smo se tudi dogovorili, da bomo skušali tudi mi po svojih močeh čim gospodarje uporabljati papir — s popraviljem naklade, da ne bi ostajali odvečni izvodi časopisa, pa tudi pri oblikovanju časopisa — na primer manjše slike in podobno. Skratka, namenjeni smo varčevati s papirjem tako, da bo vsebina kar najmanj okrnjena.

UREDNIŠKI ODBOR

VINKO HAFNER V PANONIJI

V torek, 21. junija se je mudil na delovnem obisku v Pomurju predsednik skupščine SR Slovenije Vinko Hafner. Po razgovorih na murskosoboški občinski skupščini je obiskal nekatere delovne organizacije — med njimi tudi Panonijo. Delegacijo je pozdravil direktor delovne organizacije Emil Zelko in jo nato povabil na ogled tovarne, kjer so se naši gostje seznanili s proizvodnim programom. (Foto: frku)

PRIZNANJE TENU

Ob svojem jubileju, petinpetdesetletnici radia in petindvajsetletnici televizije, je RTV Ljubljana podelila plakete in diplome organizacijam, s katerimi sodeluje — med njimi tudi IMP—Emond—tozd Ten—Telekomunikacije.

Lahko rečemo, da je naše sodelovanje z ljubljansko televizijo res že dolgoletno, saj smo začeli s proizvodnjo televizijskih pretvornikov že leta 1960. Sodelujemo tudi z drugimi televizijskimi centri v Jugoslaviji.

Diploma RTV Ljubljana je vsekakor dokaz uspešnega poslovno-tehničnega sodelovanja, kakor tudi potrdilo o kvaliteti naših televizijskih pretvornikov in antenskih sistemov. Tesno sodelovanje z ljubljansko televizijo in drugimi televizijskimi centri v drugih republikah je omogočilo stalen razvoj, ki je toz TEn—Telekomunikacije uvrstil med najmočnejše jugoslovanske proizvajalce tovrstne opreme. Njihove aparature so na svetovni ravni, zato jih uspešno izvažajo na vzhodna in zahodna tržišča. Emond sodeluje tudi z znanimi svetovnimi proizvajalkami televizijske opreme — Siemensom, Rohde und Schwarzom in Philipsom.

L. J.

IZ VSEBINE

● V Jabuki smo vgradili naš prvi računalnik za vodenje proizvodnje močnih krmil. str. 4

● Kulturni dogodki — naš pevski zbor je sodeloval na 5. kulturnem srečanju gradbenih delavcev Slovenije in šentviškem taboru pevskih zborov. str. 5

● Razmišljanje o znanstveno-tehnološki revoluciji. str. 5

● Kako naši tozdi rešujejo stanovanjske probleme. str. 6

● Planinci vabijo na Triglav — prijave do 25. julija! str. 8

Rezultati glasovanja o SAS o razporejanju delavcev na delovišča v tujini IMP (doma in v tujini)

	Št. zaposlenih			Udeležba na zborih, št. %			»ZA«, št. % glede na udeležbo			»PROTI«, »vzdržani«, št. % glede na udeležbo			Rezultat glasov. v %		
	skupaj	doma	tujina	skupaj	doma	tujina	skupaj	doma	tujina	skupaj	doma	tujina	doma	tujina	skupaj
TOZD	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
OV				4:1	5:2	6:3	7:4	8:5	9:6	10:4	11:5	12:6	8:2	9:3	7:1
MK	580	428	152	417	316	101	369	268	101	48	48	—	—	—	—
KM	340	254	86	215	169	46	215	169	46	—	—	—	62,6	66,5	63,6
MM	250	177	73	200	134	66	187	134	53	13	—	13	66,5	53,5	63,2
EKO	568	428	140	417	323	94	329	295	34	88	28	60	68,9	24,3	57,9
PMB	365	326	39	232	206	26	205	189	16	27	17	10	58,0	41,0	56,2
IB	60	54	6	35	33	2	35	33	2	—	—	—	61,1	33,3	58,3
EM	37	37	—	25	25	—	25	25	—	—	—	—	67,6	—	67,6
DVG	576	353	223	390	241	149	362	239	123	28	2	26	67,7	55,2	62,9
ISO	235	224	11	144	137	7	139	137	2	5	—	5	61,2	18,2	59,2
INŽ	164	155	9	114	111	3	109	108	1	5	3	2	69,7	11,1	66,5
PB	215	124	91	117	68	49	114	65	49	3	3	—	52,4	53,9	53,0
Skupaj	190	160	30	138	109	29	130	103	27	8	6	2	64,4	90,0	68,4
				72,6	68,1	96,7	94,2	94,5	93,1	5,8	5,5	6,9	64,4	90,0	68,4
	3.580	2.720	860	2.444	1.872	572	2.219	1.765	454	225	107	118	64,9	52,8	62,0
				68,3	68,8	66,5	90,8	94,3	79,4	9,2	5,7	20,6			

LIVAR USPEŠEN TUDI V TEŽKIH POGOJIH

DOBRA ORGANIZIRANOST — MANJ TEŽAV

V teh mesecih mineva pet let od reorganizacije IMP v sozd. Veliko razprav je bilo okoli tega, kakšne delovne organizacije so potrebne — ali naj bo to najmočnejši gospodarski subjekt delovna organizacija ali temeljna organizacija. Najbrže je bil Zakon o združenem delu dovolj jasen, saj tudi oblika združevanja kot obvezno združevanje že nakazuje, kdo naj bi opravljal to poslanstvo, toda mišljenja v IMP so bila različna. Žal so taka mišljenja tudi obveljala. Tako danes ni težko ugotoviti, da sta v sozdu le dve delovni organizaciji, ki sta pravilno razumeli namen in cilje osnovnih intencij Zakona o združenem delu. To sta delovna organizacija s konstituiranjem delovne skupnosti točno opredelili funkcijo, iz tega pa tudi pravice in odgovornosti tozdov kot tudi delovne skupnosti.

V interesu lažjega obvladovanja vseh funkcij, kot so finance, knjigovodstvo, prodaja, nabava, raziskava tržišča, izvoz, uvoz, planiranje, splošno kadrovske zadeve in razvojno funkcijo so te naloge združili v delovni skupnosti. Tozdi, razbremenjeni vseh prejšnjih nalog, pa so prevzeli proizvodno nalogo in se lažje posvečajo vsem problemom, ki so v tem času in v gospodarski stabilizaciji odločilnega pomena za odpravljanje slabosti in doseganje čimboljših poslovnih rezultatov. Osnovne naloge tozdov v tej organizaciji združenega dela so izpolnjevanje skupno sprejetih planskih nalog, borba za čim večjo produktivnost dela, zmanjševanje vseh vrst materialnih in drugih stroškov, razvijanje socialne tehnologije, ki ob dosled-

nem spoštovanju tehnološke discipline zagotavlja najbolj ugodne rezultate in čim manjši odstotek izmeta ter navsezadnje varstvo pri delu, ki je v Livarjevem proizvodnem procesu postalo sestavni del tehnološkega procesa. Da bi pa bila delovna skupnost kos nalogam, je bilo potrebno tudi v zaostrenih pogojih gospodarjenja 5 let staro organiziranost nekoliko dopolniti. Zato so v Livarju pred enim letom v sodelovanju z Inštitutom za organizacijo, ekonomske in tržne raziskave pri Gospodarski zbornici Slovenije pripravili in sprejeli novo poslovno in samoupravno organiziranost delovne organizacije tako, da so vse poslovne funkcije prenesli na delovno skupnost.

Glede na to, da so tozdi med-

sebojno dohodkovno povezani ter, da je njihov cilj doseganje dobrih poslovnih rezultatov, gledano z vidika izpolnjevanja plana z vseh ekonomsko tehničnih kategorij poslovanja, je s tem zagotovljena enaka maksimalna socialna varnost vseh delavcev ne glede na tozde ali delovno skupnost.

Da bi programsko dosledno uresničili koncept organiziranja tozdov, so ustanovili tozd skupnega pomena VIPO. To pa je bil tudi eden od osnovnih pogojev za dosledno uresničevanje dohodkovnih odnosov. Livarjev sistem organiziranja v ničemer ne odvzema pravice delavcem v tozdi nad razpolaganjem ustvarjenega dohodka. V Livarjevem primeru je drugotnega pomena žiro račun tozdov, kajti likvidnost rešujejo na nivoju delovne organizacije in v okviru vnaprej dogovorjenih pravil in sprejetih samoupravnih aktov. Kot meni direktor delovne organizacije Livar Valentin Mendižev, je to ena izmed pomembnih funkcij, kajti gre za združevanje kapitala in bistveno lažje premagovanje današnjih težav, ko se dogaja, da so številne organizacije združenega dela, pa celo poslovne banke nelikvidne.

Gre še za več. Livar združuje

tudi devizna sredstva. Ta problem se rešuje na ravni delovne organizacije: »Upamo trditi«, pravi direktor Mendižev, »da je Livar uspešen tudi v današnjih zaostrenih pogojih prav zaradi dobre poslovne in samoupravne organiziranosti ter pravilnega koncepta razvoja in investicijske politike preteklih let.« Zato Livar že 18 let, odkar je v IMP, nadaljuje svojo uspešno pot, ker je znal najti najugodnejšo pot glede na gospodarske razmere, se prilagajati vsem trendom razvoja in razdobi. Pravočasno je ugotovil potrebo po uspešnem vključevanju v mednarodno delitev dela.

Pri bodočem organiziranju sozda, meni direktor Mendižev, bi bilo potrebno iz tega potegniti nekaj pozitivnih rešitev. Zlasti naj bi se v bodoče likvidnost reševala predvsem na nivoju delovne organizacije — tako dinarska kot devizna. Delovne organizacije bi se morale uvozno izvozno pokrivati vsaj na ravni delovne organizacije, če že tega ne more doseči vsak tozd. Tudi programska povezanost mora biti na ravni delovne organizacije zaokrožena. Če pa bo to uspelo povezati tudi regionalno, potem je uspeh zajamčen.

MARIJA PRIMC

LIVAR NAČRTUJE POVEČANJE PROIZVODNJE

V Livarju imajo v investicijskem planu za naslednjih nekaj let predvideno največjo investicijo, to je nalozbo v povečanje proizvodnih zmogljivosti v tozdu Livarna siviga in nodularnega liva. S to investicijo nameravajo povečati proizvodnjo s sedanjih 15.000 ton na 20.000 ton, rešiti vprašanje ekologije, kajti predvideni so talilni agregati in sicer elektro peči tako, da bi uporabljali kupolne peči le kot rezervni agregat ter odpravili trajni problem livarskega koksa, ki je v celoti proizveden iz uvoženega premoga. Nenazadnje želijo s tem pridobiti nove kapacitete, ki bodo predvsem namenjene za izvoz na konvertno področje.

V bistvu ne gre le za povečanje na 5000 ton novo pridobljenih zmogljivosti, temveč gre za bistveno več, saj želijo temeljito premeniti proizvodni program. V prihodnje naj bi proizvajali namo zelo zahtevne odlitke tako materialu kot tudi po obdelavi. Proizvajali naj bi tudi preko 5000 ton nodularnega liva. Torej gre za proizvodni program visoke stopnje tehnološke obdelave. Opustili bodo vse programe, ki so materialno intenzivni zaradi deficitarnosti nekaterih surovin. Tako livarna ne bo odvisna od uvoženih reprodukcijskih materialov, saj se bo v celoti oskrbovala z domačimi surovinami. Uvoz bo ostal le za rezervne dele. S tem želijo doseči razmerje med izvozom in uvozom 1:6 v korist izvoza.

Celotna nalozba bo stala okoli 840 milijonov dinarjev in je bila pri Ljubljanski banki pozitivno ocenjena, ker izpolnjuje vse pogoje kriterijev za tovrstne nalozbe.

Glede na dolgoročne aranžmaje, ki jih že imajo z nekaterimi zahodno evropskimi kupci, računajo, da bi jim realizacija te nalozbe omogočila letni izvoz v višini 10 milijonov ameriških dolarjev na konvertno področje. Glede na to, da bodo za letošnji izvoz na konvertno področje izvoza na konvertno področje, je ta ocena popolnoma realna. Za realizacijo tega programa bodo potrebne pomoči tako Ljubljanske banke, kot tudi sozda in drugih sovlagateljev, ki so že pokazali svojo pripravljenost, kajti Livar bo sposoben udeležbe le 20 odstotkov lastne

Poleg te nalozbe imajo v Livarju predvidenih še nekaj manjših investicijskih posegov za odpravo ozkih grl v proizvodnem procesu tozda Tovarna armatur ter tozda VIPO za povečanje proizvodnih zmogljivosti. VIPO je pred kratkim že dobil iz uvoza proizvodno orodje, saj so te zmogljivosti zelo deficitarne, v vrstni stroj, ki bo zanimiv tudi za druge IMP-jeve tozde. Stal je preko 10 milijonov dinarjev.

V Livarjevem srednjeročnem investicijskem programu je tudi izgradnja livarne barvnih kovin, ki je po sedanjih vrednostih oce-

njena na 250 milijonov dinarjev in bo njena proizvodna zmogljivost 2500 ton aluminijevih in bakrovih zlitin. V Livarju so dali prednost investiciji livarne siviga in nodularnega liva zato, ker bo ta investicija usmerjena predvsem v izvoz ter bo tako, kot je doslej, predstavljala tudi v prihodnje hrbtenico ekonomske tehnološke razvoja delovne organizacije Livar.

Da bi rešili tudi Livarno barvnih kovin, ki nima te prednosti, pa se proizvodnja odvija v zelo težkih delovnih pogojih in kljub temu dosega zelo dobre rezultate tudi v izvozu, sicer na vzhod, so se odločili, da bodo rešili ta problem s samoupravnim povezovanjem oziroma s pripojitvijo ljubljanskega Unitasa k delovni organizaciji Livar.

Verjetno je enovita delovna organizacija Unitas članom sozda IMP, zlasti monterjem, dobro znana. Ta enovita delovna organizacija ima v glavnem dve proizvodni veji in sicer livarstvo barvnih kovin in proizvodnjo sanitarnih armatur. 500 članski kolektiv Unitasa je sicer začel v težko ekonomsko situacijo in potrebuje pomoč močnega kolektiva, saj je sicer celotni prihodek Livarja 100 odstotkov večji kot v Unitasu.

Livar se je skupaj z Unitasom odločil, da pripravijo ekonomsko tehnično oceno skupnih interesov obeh delovnih organizacij. Analiza je pokazala, da bi lahko Livar v celoti uresničil svoj namen z novo nalozbo gradnje livarne barvnih kovin, to je enake ekonomske tehnološke rezultate s pripojitvijo tega kolektiva. Le manjša nalozba bi bila potrebna v livarno Unitasa, da bi tozdu Livarno barvnih kovin z njegovo sedanjo dejavnostjo in s kapaciteto 600 ton preselili v Unitasove proizvodne prostore ter tako dosegli zmogljivost 2000 ton bakrovih in aluminijevih zlitin. Tako bi bile na lokaciji sedanjega Unitasa dve temeljni organizaciji — Livarna barvnih kovin, sestavljena iz IMP-jeve livarne in livarne Unitasa s sedanjim proizvodnim programom sanitarnih armatur, medtem ko bi se orodjarske zmogljivosti Unitasa pripojile v Livarjev tozd VIPO.

O tej zadevi je pripravljeno ustrezno gradivo, potekajo pa tudi aktivnosti preko samoupravnih organov, ki bodo na

osnovi polletnih rezultatov poslovanja dokončno sprejeli odločitev o pripojitvi.

MARIJA PRIMC

NOVA PRIDOBITEV V RAZVOJNI SLUŽBI

Razvoja in tudi druge razvojne dejavnosti si ne moremo predstavljati brez ustrezne opreme. Zato si je Razvoj na Titovi 124 za svoj laboratorij letos aprila nabavil merilni sistem s tipali (tipala, pretvorniki, preklopnik, digitalni voltmeter, računalnik z zmogljivostjo 64 K byte spomina). Dobil ga je iz uvoza predvsem iz Amerike, Zvezne republike Nemčije in Švice. Nekatere proge že obstajajo v IMP, medtem ko jih bodo nekaj instalirali že letos.

Laboratorij za klimatizacijo je bil načrtovan že v času združenega Klimata.

Merilne proge za različne izdelke so planirane tako, da se med seboj dopolnjujejo oziroma, da je najbolj racionalno izrabljena merilna oprema in prostor. Tako je skupen energetski del laboratorija, ki obsega strojnico s kotlom, hladilnimi stroji in klimatom za pripravo zraka poljubnih parametrov, ki je potreben za večino merilnih prog. Laboratorij naj bi v končni fazi obsegal naslednje merilne proge: merilno progo za lamelne toplotne menjalnike po mednarodnih standardih (ASHRAE, BS standard, ISO standard), merilne proge za ventilatorje do 5000, 15.000 in 100.000 kubičnih metrov na uro, merilno progo za druge klimatske enote (pršna enota EH2), merilno progo za hladilne stolpe, merilno sobo za elemente za distribucijo zraka (rešetke, difuzorji, vpihvalne šobe), merilno progo za dušilnike zvoka, merilno progo za merjenje zvočnih karakteristik distributivnih elementov, merilno progo za sončne kolektorje. Del teh prog je sedaj že realiziran in so le te pripomogle h kvalitetnemu tehničnemu nivoju cele vrste izdelkov.

Razdružitev Klimata je zelo neugodno vplivala na nadaljnje delo pri izgradnji laboratorija za klimatizacijo. Kljub temu so razvojni delavci v novih pogojih nadaljevali delo in se angažirali predvsem v opremljanju laboratorijev z instrumentarijem. Izdelali so projekt instrumentalne opreme po zahtevah mednarodnih standardov s področja merjenja karakteristik klimatskih naprav in napravili izbor med najkvalitetnejšimi svetovnimi proizvajalci. Tako je prišla v hišo vrhunska instrumentalna oprema, ki je predpogoj za učinkovitost in dolgoročno perspektivo tega dela razvojne dejavnosti. Pri tem delu se je pojavljala vrsta težav. Tako je primanjkovalo denarja, veliko težav je bilo

pri pridobivanju dovoljenj za uvoz instrumentalne opreme in vprašljiva je postala tudi zainteresiranost omenjenih treh delovnih organizacij za nadaljnje skupno investiranje v merilno opremo. Na koncu je vztrajal le še Klimat, ki se je odločil za investicijo v merilno opremo, vendar sta se potem tudi idrijski TIO in murskosoboška Panonija priključila k investiciji, tako, da je to vendarle postal zgleden primer skupnega sodelovanja treh delovnih organizacij v sozdu IMP.

»Instrumentalna oprema je sestavljena iz tipal in pretvornikov za tipanje različnih fizikalnih veličin v klimatizaciji, to so temperatura, tlaki, hitrosti, pretoki, zvok, ki jih moramo meriti, da dobimo karakteristike sestavnih elementov klimatskih naprav,« je povedal inženir Janez Dolinar z Razvoja. Instrumentarij za zvok je bil nabavljen tako, da je le-ta laboratorijski in terenski.

Merilni sistem za avtomatsko zbiranje in vrednotenje merilnih veličin, na katerega so priključena ta tipala, obsega preklopnik (scanner) s preko 100 kanali, digitalni voltmeter in procesni računalnik. Z merilnim sistemom je mogoče popolnoma avtomatsko opravljati meritve in sicer odčitavanje merilnih veličin, pretvarjanje v fizikalne veličine in nadaljnjo obdelavo oziroma vrednotenje meritev.

Sistem ima v primerjavi z ročnim opravljanjem meritev ogromne zmogljivosti. Ta sistem, ki se v IMP že delno uporablja, je stal skoraj 8 milijonov dinarjev. Letos nameravata Klimat in TIO dokončati večino načrtovanih prog, ki še manjkajo. Tako zasnovani skupni laboratoriji bodo prispevali k dolgoročni težnji razvojnih služb, da bi postali pooblaščenici za določene meritve za izdelke iz klimatizacije, hkrati pa naj bi postali tudi važen dejavnik pri bodočem organiziranju klimatizacijske proizvodnje.

MARIJA PRIMC

ODPRTO PISMO

Iz delovne organizacije Livar smo dobili naslednje pismo z zahtevo, da ga objavimo v Glasniku, kajti doslej so zamažali čakali na odgovor. Tega niso dobili niti od delavskega sveta tozda Inženiring, niti od vodstva delovne organizacije IZIP.

SOZD IMP LJUBLJANA

V roke generalnemu direktorju
Titova 37
61000 Ljubljana

Dne 25. marca 83 je bil v IMP DO Livar sklican sestanek predstavnikov družbeno-političnih organizacij, kjer smo obravnavali analizo poslovanja v letu 1983, ter sprejeli nekatera izhodišča za leto 1983 glede na zaostrene pogoje gospodarjenja.

Na tem sestanku je bil izpostavljen problem zunanjetrgovinske dejavnosti naše delovne organizacije in angažiranost zunanjih sodelavcev izven delovne organizacije, zlasti delavcev v TOZD Inženiring, ki je nosilec zunanjetrgovinske dejavnosti v SOZD IMP.

Veliki napor, ki jih vlaga Delovna organizacija LIVAR tako v preteklih letih, zlasti pa še v zadnjem letu, so dali vidne rezultate. Postali smo največji blagovni izvoznik v SOZD IMP, kakor tudi v občini Grosuplje. Ugotavljamo, da ni bilo s strani vodstva Inženiringa storjenega ničesar v kreativnem smislu za povečanje blagovnega izvoza v naši delovni organizaciji, zlasti na področju izvoza armatur (razen manjše vrednosti litoželeznih pokrovov). Nasprotno, kupovalo se je armature pri našem konkurentu. Tak primer je 1400 hidrantov za navodvajanje v Vraždinu, za katere danes zahtevajo, da jih vsled nepopolne izvedbe dokončata delovna organizacija Livar.

Se posebej je bilo na tem sestanku z velikim ogorčenjem obsojeno ravnanje vodstva Inženiringa pri organizaciji sejma armatur v Frankfurtu, ki je bil v času od 25. do 26. marca 1983. To je sejma, na katerem razstavljajo vsi svetovno pomembni proizvajalci armatur in je le vsake dve leti. To je edinstvena prilika, da se proizvajalci in kupci srečajo, sklepajo poznanstva, vodijo komercialno-tehnične razgovore, pokažejo svoje eksponate, strokovni delavci razvijalci pa lahko spoznajo novosti s tega področja in smeri razvoja za naslednje obdobje.

Prav zaradi tega smo sprejeli sklep, da se tega sejma udeležimo. Ob sodelovanju Delovne organizacije IKO, žal v začetku tudi TIO Idrija (ki je od sodelovanja odstopil), smo s propagandno službo dostojno opremlili in uredili del prostora ter tako dostojno reprezentirali svoje proizvodne dosežke in celoten kolektiv sestavljene organizacije.

Da bi tudi v komercialno-tehničnem smislu na tem sejmu uspeli, smo se odločili, da nas na sejmu zastopata vodja razvoja za področje armatur inženir Fefer Anton za tehnično področje, ter za komercialno-izvozno področje, vodja izvoza v TOZD Inženiring tov. Rataj, ki je za to področje tudi pristojen.

Zaradi omejenih izdatkov in zaradi zamude pri pripravi prospektov, je bilo dogovorjeno, da potujejo naši predstavniki na sejma z osebnim vozilom. Z ogorčenjem smo ugotovili, da za našega predstavnika ni bilo

na razpolago deviz, predstavniku inženiringa pa je bilo onemogočeno, da potuje na sejma. Niso mu bile zagotovljene devize, niti jamstvo s strani vodstva Inženiringa, da bo kasneje dobil povrnjene devizne stroške. Še več, dana mu je bila pripomba, da potuje na izlet.

Želeli smo se čimbolje pripraviti na sejma, zato smo se v razgovoru z vodjem izvoza v TOZD Inženiring (tov. Rataj) dogovorili, kako je potrebno nastopati v poslovno-tehničnem smislu do naših kupcev in vseh tistih, za katere smo predvidevali srečanje na sejmu. Obenem smo ga pooblastili za te razgovore. Vsa tehnična vprašanja pa naj bi vodil predstavnik naše delovne organizacije (tov. Fefer Anton). Oba predstavnika obvladata več jezikov in bi to nalogo lahko dobro opravila. O tem je bil obveščen tudi glavni direktor IZIP, da ne bi bilo morebitnih zapletljav.

Kljub tako temeljiti pripravi tov. Rataj ni odpotoval na sejma in se je sejma udeležil samo tov. Fefer Anton, ki pa za komercialne razgovore razumljivo ni bil pripravljen, saj to ni njegovo delovno področje. Ne razumljivo nam je, da je zmanjkalo deviz prav za naša predstavnika na sejmu, čeprav je prav ta čas potoval na sejma preko 100 delavcev — predstavnikov SOZD IMP in se je za njih organiziral čarterski avionski let, nekateri pa so potovali tudi z drugimi prevoznimi sredstvi.

Menimo, da ne gre tu za vprašanje deviz, saj sta bila oba naša predstavnika pripravljena potovati s privatnimi devizami, seveda ob jamstvu, da bodo kasneje povrnjena. Predstavnik naše delovne organizacije je torej odpotoval s svojimi devizami, isto pripravljenost je pokazal vodja izvoza. Očitano mu je bilo, da gre na izlet in da povračila deviz ne bo dobil, zato je povsem razumljivo, da je ostal doma.

Prepričani smo, da gre za podcenjevanje naših izvoznih prizadevanj in neodgovorno obnašanje nekaterih delavcev v TOZD Inženiring. Z vsa ogorčenostjo obsojamo in zahtevamo, da se zoper odgovorno osebo uvede postopek. Našemu kolektivu je to ravnanje povzročilo veliko poslovno in tudi materialno škodo ter ugod.

Na sejma smo vabili naše dolgoletne kupce, ki so se vabilu odzvali. Žal jim naš predstavnik zaradi odsotnosti tov. Rataja ni moglo dati vseh polnih informacij. Zato zahtevamo pismeno obrazložitev za tako ravnanje ter uvedbo postopka zoper odgovorno osebo.

V kolikor v roku treh tednov ne bomo dobili odgovora, bomo začeli postopek izven sestavljene organizacije. Tako ravnanje pa nas vodi tudi v to, da vse izvozne posle preusmerimo na druge zunanjetrgovinske hiše, s katerimi imamo dolgoletne poslovne aranžmaje.

Tovariški pozdrav!

GLAVNI DIREKTOR
MENDIŽEV
VALENTIN

JAVNA PRODAJA

Po sklepu delavskega sveta objavljamo javno prodajo rabljenih brezhibnih ročnih vrtnalnih strojev proizvodnje »ISKRA« z naslednjo izključno ceno (kjer ni vračunan prometni davek):

1. El. vrtnalni stroj	EVS 8 mm	11 kom	700,00
2. El. vrtnalni stroj	EVS 10 mm	95 kom	900,00
3. El. vrtnalni stroj	EVS 13 mm	32 kom	1000,00
4. El. vrtnalni stroj	EVS 32 mm	6 kom	1100,00
5. El. vibracijski stroj	EVVS 8 mm	22 kom	900,00
6. El. vibracijski stroj	EVVS 10 mm	6 kom	1050,00

Javna prodaja bo dne 15. 8. 1983 od 7. do 10. ure po zakonskem postopku.

Ogled je možen vsak dan od 20. julija do 15. avgusta od 7. do 14. ure v skladišču orodja TOZD EM, Vojkova ul. 58

Skladišče orodja
Elektromontaža

V Jabuki smo vgradili naš prvi računalnik za vodenje proizvodnje močnih krmil

22 ton mešanic na uro

Jabuka je manjši kraj nedaleč od Pančeva. Tako se imenuje tudi tovarna močnih krmil — v okviru sozda PIK Tamiš — v kateri je vgrajen IMP-jev sistem za računalniško vodenje proizvodnje.

To je program, ki ga je IMP začel pred leti z računalniškim vodenjem betonarne v Jaršah, zdaj pa naš računalniški sistem že pripravlja različne mešanice v veliki tovarni (60.000 ton krmil, to je 6.000 vagonov letno). Tu je treba omeniti tudi delovno organizacijo Utva, ki je naredila tehnološki projekt in izvedla strojno in jakotne instalacije.

Kadar pišemo o novih izdelkih ali delih, ki smo jih opravili, navadno pišemo, da je vse brezhibno, pred rokom, itd. Tale zapis bo nekoliko drugačen.

»Kadar računalnik dela, je sama lepota. Šopirim se kot pav, kot da sem ga jaz naredil. Zato naredite, da bo vedno delal«, je rekel glavni tehnolog tovarne Milorad Čirović predstavnikoma Emondove prodaje, ko smo si pred kratkim ogledovali tovarno.

Naši ljudje so namreč zelo pogosto v Jabuki, kajti računalnik žal dostikrat ne dela.

Ni problem v programih. »Ti so brezhibni«, pravi Čirović. »Odtipkam recept in koliko šarž potrebujem, potem grem lahko na pivo. Računalnik dela vse sam, vedno točno po programu. Kolikokrat sem že naredil tako! Pa so me vprašali ljudje, kako vem, kdaj naj se vrnem. Saj vendar vem, koliko porabi za eno šaržo«, pravi Čirović.

Programski del torej dela brez napak — odpira lopute, dozira, tehta in meša, kot zahtevajo recepti. Težava je le, ker računalnik večkrat odpove.

»Glavne napake nastajajo, ker procesor motijo druge aparature brez RSO zaščite, ki jih občasno uporabljajo na objektu. Izvor motenj se bo premostil z akumulatorskim napajanjem računalnika, kar pomeni, da bo računalnik fizično popolnoma odvojen od izvora motenj. Akumulatorsko napajanje računalnik štiti tudi ob izpadu električnega toka, kar je dodatna prednost za investicijo.

NAŠA GRADBIŠČA

MONTERJI MARIBORSKE MONTAŽE NA GRADBIŠČU ŽELEZARNE RAVNE

Monterji mariborskega tozda Montaža od novembra leta 1980 vgrajujejo instalacije na gradbišču Železarn Ravne na Koroškem, pri kateri gre za adaptacijo in razširitev. Začeli so s sistemom črpalniške hladilne vode v topilnici. Za ta dela je bila sklenjena pogodba v višini 4 milijone dinarjev. Zato je mariborski tozda Montaža opravil montažna dela in dobavil tudi opremo.

Naslednja pogodba je bila kotlarna, to je predelava kotlarne, za katero je dobavila kotle Železarna, IMP pa je predelal celotni cirkulacijski sistem daljinskega ogrevanja za Železarno kot tudi za mesto Ravne na Koroškem, ki se napajajo iz centralne kotlarne Železarn. Vrednost te pogodbe je bila 13 milijonov dinarjev. Poseben problem pri teh delih je bil kratek rok izvedbe zaradi zaustavitve kotlarne, ki so jo zaustavili v času od junija do avgusta 1981. V tem času je bilo težko demontirati celotni obstoječi sistem vročevodnega črpalniškega mazutnega razvoda ter oboje nadomestiti z novimi in novi sistem vročevodnega črpalniškega priključiti nov kotel s 25 megavati.

Naslednje delo so bili razvodi, za kar so bile sklenjene posebne pogodbe v višini 40 milijonov dinarjev in sicer od leta 1981, vključno z razvodi, ki jih gradijo. Le ti obsegajo medije vseh vrst in sicer sistem daljinskega ogrevanja, pitne vode, sanitarne vode, komprimiranega zraka, plinov in

stitorja,« je dejal Rasto Čop iz Emondovega prodajnega oddelka za šibki tok.

»Potem vašega tehnologa sploh ne boste več videli, ker bo stalno na pivu,« je rekel vodja prodaje šibkega toka Emil Verbič predstavnikom tozda Jabuka.

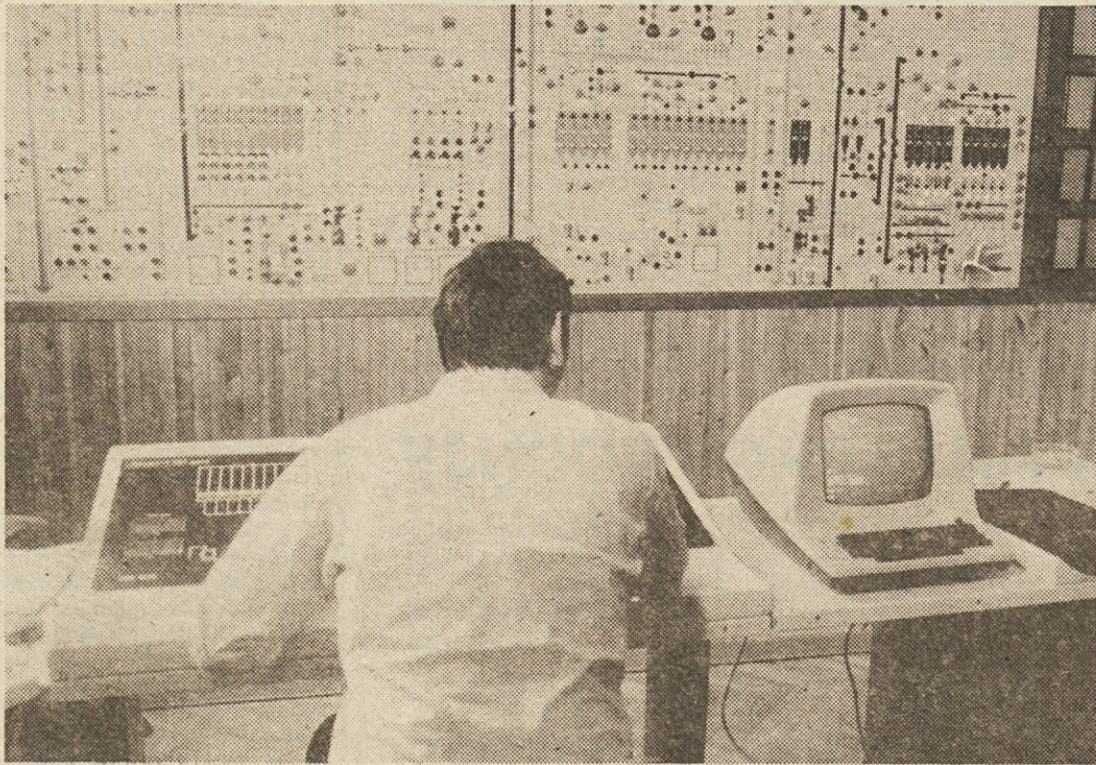
Dokler napake ne bodo popravljene, uporabniki seveda ne bodo zadovoljni, to je jasno. Nekateri ugotovitve pa lahko rečemo že zdaj. Jabuka je starejša tovarna in njena oprema je bila po projektu predvidena za proizvodnjo dvajsetih ton mešanic na uro. Zdaj, ko stroje upravlja

videl največjo možno proizvodnjo. Ta podatek dovolj zgovorno govori o kvaliteti programov.

Sitem ima računalnik z 32 kilobytov pomnilnika tipa RAM in dva diskovna pogona.

Program omogoča uporabo poljubnega števila receptur. Operater ima na videoterminalu stalen pregled nad delovanjem sistema. Na zaslonu se izpišejo tudi morebitne okvare strojev za avtomatsko doziranje. Če se pokvari kak element, kar bi onemogočilo pripravo predpisane mešanice, računalnik delo ustavi. Nadaljuje ga šele, ko je okvara odpravljena.

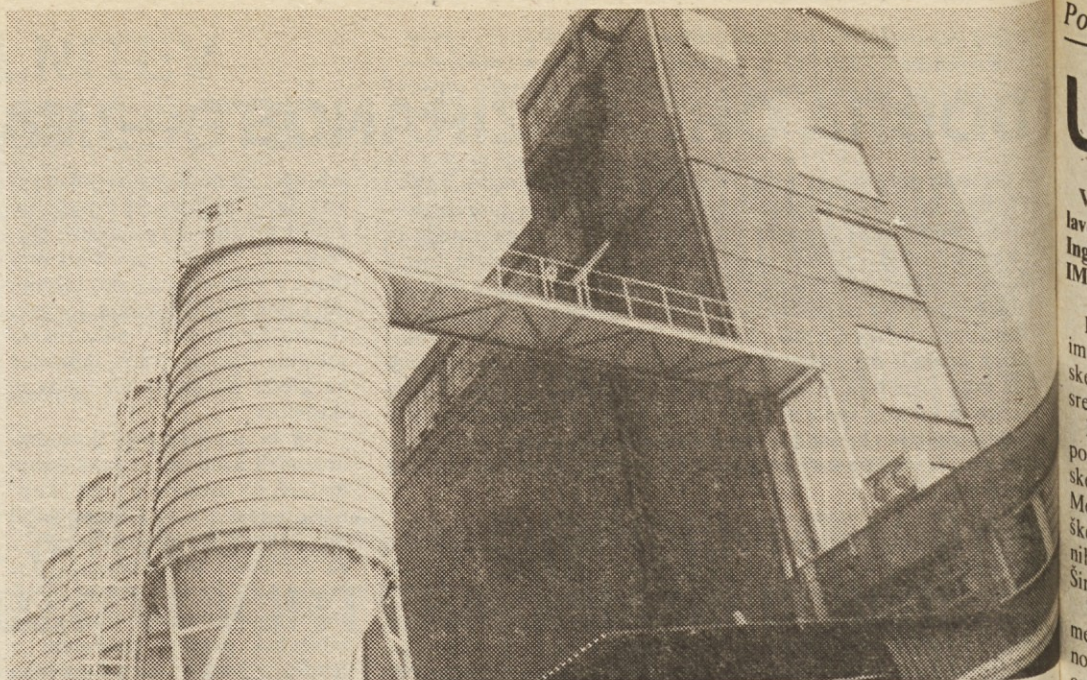
Poleg video terminala pa je tudi tiskalnik, ki izpisuje podatke za vsako mešanico, nato pa še

Komandni pult sistema za vodenje tovarne v Jabuki. O tem, kakšno delo opravi računalnik, govori dejstvo, da je v tovarni šestnajst dozirnih celic. V ozadju: Celotna tehnološka shema ročnega vodenja proizvodnje.

procesor AVT 805, pa delajo 22 ton mešanic na uro. Z računalniškim naredijo torej za 10 odstotkov več, kot je projektant pred-

zbirne dnevne, tedenske in mesečne podatke, da imajo v tovarni natančen pregled nad proizvodnjo, pa tudi potrošeni su-

Tovarna močnih krmil Jabuka pri Pančevu.

Kar pravilčno je gledati v komandnem prostoru na komandni plošči mežikajoče lučke, pa na ekranu računalniškega terminala plesoče črke in števila, ki popisujejo, kako se surovine iz posameznih silosov spuščajo po ceveh na tehtnico in z nje na mešalec, od tod pa v skladišče pripravljene mešanice. Skoraj nemogoče se ti zdi, da to pomežikovanje pomeni na desetine vreč živinske krme vsako minuto.

Ko stopiš v sosednji prostor, kjer so silosi, cevi, polžni transporterji, mlinci, tehtnica, mešalec in druga oprema, ko poslušas tisto bučanje ton potujoče kornice, ječmena, pšenice, soje, ribje in kostne moke, mleka v prahu in drugih sestavin, se ti zdi že bolj verjetno.

In nikjer nikogar, ki bi karkoli počel pri teh strojih. Kazalec na tehtnici hiti po številčnici, ni žive duše, ki bi ga kontrolirala, saj to počne računalnik. Nobene potrebe ni, da bi kdo hodil gledat na tehtnico. Isti podatek ima tudi operater na videoterminalu, a pogleda ga le zelo poredko. Vso kontrolo ima računalnik.

Če so ljudje, so tam kjer se vsipa pripravljena mešanica v vreče, ki jih potem nalagajo kar naravnost na tovornjake. Delavcem v Jabuki namreč ni treba razmišljati, kam bodo prodali svoje blago. »Šestkrat več bi lahko naredili, pa bi vse prodali«, je rekel Čirović.

Torej — upajmo, da bo računalnik res čim prej prebolel svoje otroške bolezni.

LOJZE JAVORNIK

Se vam zdi Glasnik dolgočasen?

Pričakujemo vaše članke, komentarje ali vsaj ideje in predloge!

Dopisujte v Glasnik!

MARIJA PRIMC

NOVOST V PANONIJI

V delovni organizaciji Panonija so nabavili vilicarja, ki so ga za delo v skladišču res že nujno potrebovali. Na sliki: Novi vilicar v akciji. (Foto: frku)

Je mojster nadloga ali potreba?

Čim ga ni v bližini, storilnost pade

Ker vemo, da vsako delo mora biti organizirano tako, da bo do uspeha, je jasno, da mora za izvedbo nekdo tudi odgovarjati oziroma biti na čelu nekega delovnega procesa. Vemo tudi, da vsak po svoje tudi ne more postopovati, kajti nastala bi anarhija. Da je ni, se moramo pokoravati delovnim zahtevam, te pa moramo biti pravilno postavljene in potek uspešno vodene.

Že dolgo let vemo, da smo s samoupravno organizirano družbo, ki ima mnoge prednosti pred sistemom s kapitalistično ureditvijo, čeprav se te oblike vsak dan borijo in tako človek postaja večji in odločilni faktor za delo. Delitev dohodka po delu, kar delavci vidno razlikujejo od kapitalističnega družbenim odnosom, to pravi socialistični ureditvi. Glede na tak razvoj se tudi odnosi med ljudmi spreminjajo in tako imamo tudi nekdanji mojstri danes bolj omejene dolžnosti, se pravi delno organizatorske in disciplinske, kajti dela so že opredeljena. Zdaj so tu drugi ljudje, ki pripravijo delo, ga tudi uvajajo kontrolirajo itd., kar je nekdanji mojster viselo na ramah mojstrov. To sprememba do bolj razvejene tehnološke zahtevnejšega dela, pogojila tudi naše razumevanje vloge mojstra, ker je dobil pomoč še delavce z raznimi poklici. Vsi ti skupaj pa skrbijo za homogeno in tudi produktivno delo, pa se zato ponekod čuti, da mojster nima več toliko suverene odgovornosti in mu zato ostaja bolj ozek prostor v vlogi, ki jo ima.

Če smo odkriti, se besedo »mojster« kar pretirano uporabljamo. Če nekdo nekaj dela, pa ni kdo imena ne ve, ga imenujejo »mojster« in tako slišimo na kup takih nazivov, ki pa s pravo vlogo nimajo zveze. S takimi naslavljanji ni potem povzročamo, da že ni več prave opredelitve, kaj kdo je, čeprav stremimo za tem, da bi strukturo socialnega stanja v naših prilagodili vlogi vsakega, ki jo ima pri delu ali v družbi.

Toda pomen mojstra bi nekako postavili na pravo mesto, da bi predstavljala avtoriteto tam, kjer je potrebna, da se delo nemoteno odvija. Ta poudarek pa zato, čeprav vemo, da smo samoupravljajci in bi ne potrebovali z strani mojstra disciplinskih postopkov, ali vlogo sodnika v kakih sporih in še drugih pojavih, ki pa so pri mlajših bolj izraziti, namreč, če je mojster v bližini, se dela, ko kam izgine, pade delo iz rok. In kjer so taki pojavi zelo pogosti, se lahko iz okolice vprašajo, kam mojster tako vleče iz delovne sredine, saj lahko menda sami izračunajo, kakšna izguba delovnega časa bo nastala, ko so ljudje brez nadzora — plačano pa je tudi tako obnašanje, čeprav bi praviloma ne smelo biti, pa je zato mojster tudi merilo uspeha.

FRAN VODNIK

Po petem kulturnem srečanju gradbenih delavcev Slovenije

Udeležba v Celju je bila rekordna

V Celju je bilo od 7. do 10. junija 5. kulturno srečanje gradbenih delavcev Slovenije, ki ga je organiziralo Gradbeno industrijsko podjetje Ingrad. 10. junija je na reviji pevskih zborov med 26 zbori pel tudi IMP-jev moški pevski zbor.

Pozdravni govor na reviji je imel predsednik organizacijskega odbora tega kulturnega srečanja Franc Berginc.

Naslednja govornika sta bila podpredsednik celjskega občinskega sindikalnega sveta Miro Medved in predsednik Republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev Slovenije Milan Sinkovec.

V govoru je Franc Berginc med drugim dejal: »Z odgovornostjo in s spoštovanjem smo se oprijeli zaupne naloge, da orga-

niziramo v Celju 5. kulturno srečanje gradbenih delavcev Slovenije. Nehote se nam vsiljuje primerjava, da so tako željo že izrazili pred mnogimi leti, leta 1951 prvi organizatorji športnega srečanja gradbenih podjetij Slovenije v Celju. Skupni imenovalec obeh srečanj je hotenje, da se srečamo, da se zblížamo, da pokažemo svoje ustvarjalne sposobnosti in, da odpremo svoja srca lepotam risanih oblik, lepoti gibov, besedi, glasbe in ubranosti glasov.«

Ko sem po končanem srečanju povprašala Franca Berginca, predsednika pripravljalnega odbora tega srečanja in Stefana Praznika, sekretarja Republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev, kako sta zadovoljna z letošnjim srečanjem, je Franc Berginc povedal: »Udeležba je bila večja, kot kdajkoli tako v likovnih delih, kot tudi v literarnih, prvič so bile razstavljene tapiserije. Nastopili sta dve folklorni skupini in rekordno število zborov. Tako smo kot organizatorji zelo zadovoljni z udeležbo in s kvaliteto umetniških stvaritev. Upamo, da je to samo en uspešen člen, ki povezuje tovrstna srečanja.«

Stefan Praznik pa je dejal: »Z vidika gradbincev vsi ugotavljamo, da so srečanja pomembna. Vzpodbudila so kulturniško ustvarjanje, pri katerem se kaže vedno več novih imen, predvsem jih je bilo veliko med literati. Drugo pa je, da to srečanje pomeni željo po spoznavanju, po primerjanju dosežkov in pomeni to srečanje nekakšen večji prehod v javnost izven okvirov gradbenih organizacij združenega dela. Lahko rečemo, da je glede tega vsako nadaljnje srečanje bogatejše. Če bi hotel izdvojiti katerokoli od dosedanjih petih srečanj, se mi zdi, da ne bi bil dovolj objektivni. Poleg tega je tudi v organizacijskem pogledu vsako srečanje nova izkušnja. Poseben pečat srečanju daje spoznanje, da so bile prireditve v samem Celju dokaj odmevne in so pomenile tudi za Celjane pomemben kulturni dogodek. Delavci Ingradja zaslužijo podobno, kot delavci predhodnih organizacij združenega dela, vso pohvalo, delavci Ingradja pa še posebej, ker so srečanje tako uspešno organizirali v zelo zaostrenih pogojih. Vsem udeležencem to srečanje ostaja v zelo lepem spominu. Ob koncu še nekaj misli z okrogle mize, katere se je udeležilo lepo število kulturnih organizatorjev in predstavniki Republiškega sveta Zveze sindikata. Prepričani smo, da je treba srečanja nadaljevati, da je treba njihovo vrednost kot vzpodbudo razvijati v organizacijah združenega dela, da srečanja predstavljajo le eno od oblik in da je treba razvijati tesnejšo povezavo kulturnih zanesenjakov z drugimi delavci, ker so le premalo poznani z njihovimi stvaritvami. Prizadevali si bomo v večji meri tudi za kulturo odnosov dela in življenja med gradbinci, ki v teh zaostrenih pogojih najdejo premalo mesta med nami.«

MARIJA PRIMC

Pevski zbor IMP med nastopom v Celju na 5. kulturnem srečanju gradbenih delavcev Slovenije, ki ga je organiziral Ingrad.

Razmišljanje ob uvajanju našega novega računalnika

Znanstveno-tehnološka revolucija izziva svet

Živimo v času odmiranja doktrine, vrednot in sadov industrializma, kot sadu industrijske revolucije. Pred nami je nova, znanstveno tehnološka preobrazba, ki kot do sedaj največji izziv v človeški zgodovini, svojo novo strukturo proizvajalnih sil že gradi v nasprotju z ekonomsko dogmo tako vzhodnega kot zahodnega modela industrializma.

Začela se je pravzaprav gotovo že pred več kot dvajsetimi leti, ko zasledimo masovno proizvodnjo računalnikov, hitrih komunikacijskih vez, z izstrelitvijo prvega satelita, z osvajanjem bogastva oceanov itd., danes pa že v dokajšnji meri nakazuje smer družbe prihodnosti. Temelj temu začetku sta bila:

- razvoj znanosti,
- razvoj tehnologije.

Po mnenju ameriških strokovnjakov zahteva znanost in tehnologija sistemski pristop in prav ta pristop je bistven za naprednejše gledanje vloge nanju. Znanost in tehnologija začeta igrati prvo violino celo na poslovnem in finančnem polju. Tako se nova znanstveno-tehnološka miselnost in praksa kaže v drugačnem vrednotenju kapitala, torej v obliki znanja in informacijskih procesov (know-how, itd.).

Človek je pravzaprav od vekomaj iskal znanje. Raziskovalec že po svoji naravi preiskuje neznano, pripravljen je vedno na nepričakovano, pripravljen je sprejeti najbolj daljnosežne spremembe v stvarnosti, ki so sad njegovega duhovnega modela. To kar odkrije, ni nujno tisto, kar smo pričakovali. Če to ugotovitev zanemarimo in mu svobodo omejimo tako, da mu postavimo posebne, ozke cilje, zadamo smrtno udarce celotnemu sistemu znanstveno-tehnološke preobrazbe. Kako lahko, vedoč, da je znanost v bistvu nezanesljiva, pričakujemo uresničitve naših upov, ki temeljijo na napačnem razumevanju znanosti?

Zanimivo je mnenje o znanstveno-tehnološki revoluciji Alaina Teflerja. Imenuje jo »tretji tretjega vala oblikovala nove generacije tako, da bodo hitreje

dozorevale, da bodo bolj delovno, manj potrošniško usmerjene in manj egocentrične.

Razvoj določene civilizacije ima svoj poseben razvojni kod, ki ga lahko jasno opredelimo šele z geografskim razrastom civilizacije v zgodovinskem pomenu.

Razvojni kod tako industrijske kot znanstveno tehnološke civilizacije poznamo.

Za industrijsko civilizacijo našteva dr. Mirko Bunc naslednje člene:

1. Privatna lastnina se kopiči kot privatni kapital. Ta je glavni motiv, interes, cilj.

2. Bistvena je standardizacija proizvodov, storitev in celo mer-skih enot, delovnih gibov, postopkov, napredovalnih testov delavcev, obnašanja itd., kar je tudi povzročilo standardizacijo vrednot, itd.

3. Delo se tehnično deli na specializacijo in profesionalizacijo, ki postane temeljni element organizacije industrijske civilizacije. Zasledimo društva zdravnikov, psihiatrov, tehnikov, itd.

4. Organizacija in sinhronizacija rešujeta razcep med proizvodnjo in porabo in urejata disciplino in tempo dela. Delo se meri celo v sekundah, časovno je opredeljen celo oddih in prosti čas.

5. Koncentracija in proizvodnja kapitala in energetskih in delovnih virov koncentrirata tudi kulturno, izobraževalno in politično dogajanje.

Za industrijsko civilizacijo je značilna nuklearna družina, torej zaposlen oče, ki se vozi v službo, mati pa lahko tudi gospodinja. V ZDA imajo danes le 7% prebivalstva, ki tako živi. Otroci takih družin se ne razvijajo najbolje, saj niso udeleženi pri odgovornosti in ljubezni do dela svojih

staršev, ki ga opravljajo centralizirano.

6. Geslo »čim večje in čim boljše« se izraža v težnji po rasti in maksimizaciji proizvodnje in dohodka.

7. Centralizacija upravljanja in kontrole vodi do nastajanja velepodjetij, do nastanka centralnih bank pod kontrolo države in s tem do koncentracije političnih oblasti.

8. Posamezne oblike kapitala od nepremičninskega do proizvodnega in posojilnega se integrirajo v industrijski kapital.

Za znanstveno-tehnološko civilizacijo lahko navedemo naslednje člene:

1. Sestavljena lastnina proizvajalnih sil, ki zajema družbeno, državno, privatno, korporativno in osebno lastnino se kaže kot nujnost, kot potreba pa se kaže upoštevanje principov samoupravljanja in teamskega odločanja.

2. Standardizacija se zaradi visokega znanstveno-tehnološkega nivoja omeji le na posamezne proizvode in polproizvode in le na določene storitve (bančne, zavarovalne...), kar nudi visoko stopnjo ustvarjalnosti.

Gonilna sila postaneta:

- oblikovanje proizvoda in storitev
- marketing

Inženiring in marketing si podasta roko. Govorimo o standardizaciji s sistemsko integracijskimi cilji.

Zaradi vse večjih sprememb v tehnično tehnološkem pogledu in vse večji avtomatiziranosti sredstev dela se norma, prav gotovo pa posamezna, opušta kot instrument nagrajevanja, saj predstavlja psihični napor.

3. Ozka specializacija in profesionalizacija dobiva sistemski pečat, saj japonski pregovor pravi: »Če je noht predolg, se zlomi.«

Specializacija pospešuje napredek tehnike, vendar pa ga, če

je prevelika, tudi zavira, čeprav tega na prvi pogled ne opazimo in je tudi v nasprotju s preteklimi zgodovinskimi izkušnjami. Tudi pregledna specializacija individualuma od znanstveno raziskovalne aktivnosti do tehnološke znanosti postaja nevtralna in usiha njena avtonomnost.

Zanimivo je, da se znanstveniki, ki so »de facto« postali glavni povzročitelji sprememb, še vedno poskušajo umikati v okvir svoje ozke usmeritve, zavračajoč tudi vsakršno filozofsko ozadje. Namesto da bi priznali globalno naravo znanja, se poskušajo omejiti na ozka tehnična vprašanja. Tega pa znanstveno-tehnološka revolucija ne dovoljuje, saj zahteva od njih, da so lahko tudi med različnimi ozkimi disciplinami in da se povezuje s človeškimi vrednotami.

Tu lahko omenimo, kot primer, da se kritični Kopernikov razum ni razvijal le pod vplivom predavanja z univerze, in znano je, da so nanj vplivala tudi prebrana filozofska dela.

Nujno se pojavlja teamsko delo, saj se znanje strokovnjaka lahko uveljavlja le v kombinaciji z drugimi znanji, npr. oblikovalni tehnolog s strokovnjakom za marketing, ta s finančnikom itd. Zaradi količine in širine družbenih potreb nastajajo samostojne ustvarjalne in proizvodne oblike, temelječe na višjih oblikah znanja, kot:

- razvojno raziskovalno delo
- inženiring
- marketing
- konzalting itd.,

ki postaja gonilna sila znanstveno-tehnološke civilizacije, neposredno klasično industrijsko delo pa prevzemajo industrijski roboti, računalniško krmiljeni sistemi in kadri s srednjimi šolami. Pri tem pogosto mislimo, da je problem proizvodnje rešen, je pa to po Schumacherju ena od značilnih zmot. Večina strokovnjakov namreč meni, da je za bogate prišel čas, ko je treba ljudi

Kaj lahko naredimo za kulturno življenje v Iraku

Pismo naših delavcev iz Iraka

Oglašamo se delavci iz objektov IMP v Iraku.

S prihodom tov. Vinka Lapuha smo se zbudili iz zamorenosti, ki pesti vse delavce na začasnem delu. Ustanovil je Umetniško društvo Sotor (UDŠ) in z osmimi igralci čudovito sodeloval. Njegove igre so nas razveseljevale in pestrile žalostne večere odrezane od doma in domačih. Po igrah smo se dolgo pogovarjali in kovali nova prijateljstva. Za primer lahko povem, da je neki naš sodelavec čakal na prireditev dva dneva, saj je hotel videti ta čudoviti večer. Prihajali so delavci z različnih objektov (ne samo IMP), ki so kasneje pripovedovali ostalim o lepih doživetjih. Poudariti je treba, da so si igre ogledali delavci tujih firm in za osmi marec tudi nekaj žensk tuje narodnosti. Pa tudi to, da je UDŠ prvo, to pomeni, da je IMP prvo podjetje, ki ima svoje umetniško društvo, in da so igre izvirne.

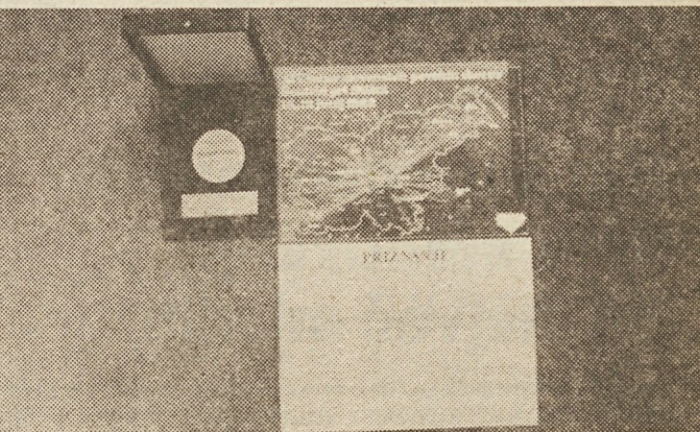
Sprašujemo člane Umetniškega društva Sotor, ali nameravajo delovati še naprej. Prosimo tov. Lapuha, da napiše nove igre, saj z njegovim odhodom društvo ne sme razpasti. Odgovorne vabimo, da tov. Lapuha povabijo za nekaj dni v Irak, da bo pripravil nove igre za vse objekte v Iraku. Prosimo, naj UDŠ deluje tudi doma, da bodo njegove predstave videli delavci na različnih objektih.

SAMO ZADOVOLJEN ČLOVEK LAHKO USTVARI OD-LIČNE REZULTATE!

delavci z Abu-g.

Faluge in ostalih objektov

Pripis uredništva: Prav bi bilo, da o tem spregovori koordinacijski odbor sindikata in sprejme stališče o tem kako bo financiral to dejavnost, ki se odvija v Iraku!

Moški pevski zbor IMP je letos prvič sodeloval na taboru »Pojo naj ljudje« v Sentvidu pri Stični. Letošnji XIV. tabor slovenskih pevskih zborov je bil 18. in 19. junija. Na njem je IMP-jev moški pevski zbor prejel pismeno priznanje za peto sodelovanje na pevskem taboru in znak.

vzgajati za »prosti čas«, za revne pa čas za usposabljanje impliciranja novih tehnologij. Zato je prav, da tovarna TIO intenzivno gradi avtomatizirano montažno linijo za požarne lopute, razvite pod vodstvom inž. Tiegela. Če želimo v naše izdelke vgraditi več znanja in več izvažati, potem moramo več vedeti od njih, intenzivneje delati ali oboje.

Seveda to zahteva tudi nov način izobraževanja in vzgoje, ki mora ljudem dati temeljne pristope tudi za samostojno učenje. Tefler pravi, da znanstveno-tehnološka revolucija, ali kot jo imenuje tretji val, zahteva:

- več samostojnosti
- manj točnosti
- več samoiniciativnega prilagajanja
- manj poslušnega izvajanja delovnih direktiv

— bolj podobnost jazzovski skupini, ki improvizira, kot orkestru, ki igra točno po notnem zapisu.

Važno je naglasiti, da nobena civilizacija doslej še ni toliko vložila v organizirano šolstvo, kot ravno današnja zahodna. Vendar je interesantno, da je kljub temu stalno v neki krizi in obstaja sum, da je z izobraževanjem nekaj narobe. Neskladja med izobraževalnim sistemom in možnostjo zaposlovanja lahko, kot npr. v Italiji, prerastejo na eni strani v resen družbeni problem. Vprašanje je tudi, ali lahko ob taki dinamiki razvoja tehnologij dolgoročno usmerjamo izobraževanje. Seveda si postavimo tudi vprašanje, je pomembnejše, da vsakdo nekaj proizvaja, ali da manj ljudi več proizvede. Pred tako dilemo je bil tudi FIAT, ki je v končni fazi le uvedel robote, saj tak gigant ne daje le plače svojim delavcem, temveč iz njegovega denarja gradijo tudi bolnišnice, ceste, itd. In jasno je, da tisti, ki si na področju tehnologije ne bo ohranil prednosti, ne bo dobil konkurenčnega boja. Prednost ima tisti, ki ima najboljše kadre,

ki v razvojno raziskovalno delo vlaga najvišja sredstva, ima dobro organizacijo dela, visoko motivira, ima visoko inovativnost in strateško orientiran »management«. V članku »Premalo skrbi za razvoj« smo v zadnji številki IMP Glasnika prebrali, da v TEN namenijo za razvoj do 8 % celotnega prihodka, medtem ko je podatek za ISKRO 43 %.

Seveda pa talentov in intelektualnih potencialov ni mogoče aktivirati z volutarističnimi prijemi, resolucijami itd. Formirati se mora samoregulacijski mehanizem, kjer se:

- sposobnost
- delo
- izobrazba
- znanje
- talenti

morajo uveljavljati in ne le to, imeti morajo prednost pred povprečno sposobnostjo, povprečnim delovnim rezultatom in povprečnim znanjem. Če tega ne dosežemo, lahko nastopi mrtva točka, ki ji pravimo tudi »point of no return«. Danes ne znamo tistih strokovnjakov, ki jih imamo, bolj izkoristiti. Ni čudno, da 50-krat zaostajamo na področju inovacij za razvitiimi državami (tako trdijo poznavalci Pretnar, Kos). Ravno v zadnji številki Glasnika sem prebral v zanimivem že prej omenjenem članku z naslovom Premalo skrbi za razvoj, kako določeni programi IMP — TOZD TEN postajajo nekonkurenčni in kako dolg čas potrebuje nov izdelek, da se prebije od ideje preko razvoja do proizvodnje. Pri tem tov. Fakin za določen proizvod navaja celo 4 leta. Kadri, lov na talente, izbraba strokovnjakov so področja, ki jih ne moremo točno izmeriti. Vendar, ko je Philips ponudil, da prevzame Grundig, je ravno pri najbolj sposobnih kadrih nastal problem. Ti bi namreč odšli, če do združitve ne bi prišlo.

(Nadaljevanje v naslednji številki)

KAKO REŠUJEMO STANOVANJSKE PROBLEME • KAKO REŠUJEMO STANOVANJSKE PROBLEME • KAKO REŠUJEMO STANOVANJSKE

Elektromontaža: Vsi prosilci dobili kredite

V tozdu Elektromontaža so lani uskladili svoj pravilnik o zadovoljevanju stanovanjskih potreb z republiškim zakonom o stanovanjskem gospodarstvu in z družbenim dogovorom o skupnih osnovah za zagotavljanje in ureditve stanovanjskega gospodarstva v SRS.

Letos je komisija za reševanje stanovanjskih vprašanj dobila 64 prošnji in sicer 41 za dodelitev stanovanjskega posojila za novogradnjo, 6 za adaptacijo in revitalizacijo stanovanj oziroma stanovanjskih hiš, 8 za nakup stanovanja oziroma stanovanjske hiše ter 9 za dodelitev stanovanj.

V tozdu so rešili vse prošnje za dodelitev posojil, vendar ne v višini zaprošenih kreditov, ampak v okviru razpoložljivih finančnih sredstev.

Višina razdeljenih kreditov za gradnjo stanovanj in stanovanjskih hiš je znašala 9.150.000 dinarjev, za adaptacijo in revitalizacijo 650.000 dinarjev, za nakup stanovanj pa 6.911.000 dinarjev. Prosilcem za stanovanja pa so razdelili 7 stanovanj. Tako sta ostali nerešeni samo 2 prošnji. Najvišji kredit, ki so ga dali delavcu za nakup stanovanja, je znašal 600.000 dinarjev, za gradnjo stanovanjske hiše pa 300.000 dinarjev.

Lani so v tozdu v skladu z razpisom Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Bežigrad zbrali želje delavcev po stanovanjih in stanovanjskih rezerviranih. Zavod za izgradnjo stanovanj v Ljubljani, ki je zbiral interese za stanovanja, pa doslej tozdu Elektromontaža še ni sporočil zagotovila, da bo stanovanja mogoče kupiti. V tozdu si največ obetajo od akcije, ki jo vodi IMP v zvezi z izgradnjo stanovanjskega bloka, ki ga bo IMP investiral.

V prihodnje bi kazalo več sredstev nameniti za stanovanjsko izgradnjo po zaključnem računu, ker si delavci, ki delajo predvsem v Iraku, rešujejo stanovanjske probleme na ta način, da gradijo zasebne hiše, kupujejo stanovanja in pri tem želijo kredite.

Ten-Energetika: Brez stanovanja največ mladih

V tozdu TEN Energetika so dopolnili in uskladili pravilnik o zadovoljevanju stanovanjskih potreb s stanovanjskim zakonom ter ga sprejeli na referendumu februarja lani.

Konec letošnjega januarja pred bilanco so v tozdu razpisali natečaj za stanovanjska posojila, na katerega se je prijavilo 17 delavcev, ki so prosili predvsem za kredit za gradnjo hiše, ali adaptacijo, en delavec pa je prosil za vezavo sredstev pri banki za nakup stanovanja in eden za udeležbo pri nakupu stanovanja, kjer je s krediti soudeležena tudi OZD, kjer je zaposlena žena Tenovega prosilca za kredit. TOZD je imel za reševanje stanovanjskih vprašanj svojih delavcev na razpolago 4.559.521 dinarjev. Od tega je plačal 1.168.475 dinarjev anuitet banki za kredite, ki jih je najemal v preteklosti in 300.000 dinarjev za plačilo stanovanja, ki so ga kupili leta 1981 za svojega delavca. Tako je za letošnjo razdelitev kreditov ostalo 3.910.063 dinarjev. Največji znesek kredita, ki so ga dodelili prosilcu za gradnjo stanovanjske hiše je znašal 300.000 dinarjev, najmanjši pa 100.000 dinarjev. Tri prošnje so odklonili oziroma preložili za reševanje prihodnje leto in sicer zato, ker so stanovanja tako draga, da z razpoložljivim denarjem ne bi mogli kupiti niti dveh stanovanj, medtem ko bi prosilci kreditov ostali brez kreditov. Eno prošnjo pa so preložili za reševanje za naslednje leto zato, ker je prosilec kredita prosil, naj bi mu finančna sredstva vezali v banki, za kar pa tozdu ni imel več denarja.

Najtežje je reševati stanovanjska vprašanja tistih prosilcev, ki sami ne morejo ali nimajo interesa varčevati za stanovanje. Med prosilci kreditov so predvsem mladi delavci — stari od 20 do 30 let medtem, ko imajo starejši delavci več ali manj rešene stanovanjske probleme.

Ten-Telekomunikacije: Premalo denarja

V tozdu TEN Telekomunikacije razpoložljiva finančna sredstva glede na obseg potreb za reševanje stanovanjskih vprašanj ne zadoščajo. Zato v tozdu razmišljajo o tem, kako bi postopoma prešli na vezavo finančnih sredstev pri stanovanjski banki, da bi tako vezana sredstva oplenili z bančnimi krediti. Letos so na primer potrebe prosilcev presegale 6 milijonov dinarjev, na razpolago za razdelitev kreditov pa so imeli le 2.500.000 dinarjev.

Za kredite je prosilo 21 delavcev. Dodelili pa so jih le 19 delavcem — prosilec, medtem, ko dva delavca nista izpolnjevala pogojev razpisov. Zato so njune prošnje zavrnili.

Največji znesek kredita, ki ga je delavec dobil, je znašal 340.000 dinarjev, najmanjši pa 40.000 dinarjev. Nižje zneske kredita so dobili tisti delavci, ki gradijo stanovanjske hiše, pa so že doslej dobili kredit enkrat ali večkrat. Prosilci so dobili kredite predvsem za gradnjo hiše ali za nakup stanovanj.

Pri reševanju stanovanjskih vprašanj je največji problem pomanjkanje finančnih sredstev, kar bi lahko omilili z razporeditvijo ustreznih namenskih sredstev v sklad skupne porabe, kar pa sedaj ne dopušča investicijske obveznosti za novi proizvodni objekt.

Montaža Koper: Nekateri so vrnili dolgoročne kredite

V tozdu Montaža Koper so 20. junija letos z referendumom sprejeli dopolnjen in spremenjen pravilnik o reševanju, ki ureja prodajo obstoječega stanovanjskega sklada tozdov. Tozdu ima namreč precej lastnih stanovanj, ki jih uporabljajo njihovi delavci, ki žele kupiti ta stanovanja.

Letos marca je komisija za družbeni standard in stanovanjske zadeve razpisala natečaj za dodelitev stanovanjskih posojil. Za novogradnjo, rekonstrukcijo in revitalizacijo stanovanj se je prijavilo 29 prosilcev kreditov, 5 prosilcev pa za stanovanja. Kredite je dobilo 26

prosilec, eden je bil odklonjen, ker ni izpolnjeval razpisnih pogojev, dva pa so odložili za reševanje prihodnje leto.

Letos so imeli za te namene na razpolago 8.200.000 dinarjev. Najvišji znesek kredita za novogradnjo je znašal 400.000 dinarjev, najmanjši pa 80.000 dinarjev.

Med prosilci stanovanjskih kreditov je kar 70 odstotkov takih, ki žive v slabših stanovanjskih pogojih in si gradijo stanovanjske hiše. Za te namene je bilo razdeljenih blizu 5 milijonov dinarjev. Ostalo je še 3 milijone dinarjev, ki jih je tozdu namenil za nakup stanovanj delavcev, ki so zanje prosili. V tem primeru pa bo treba poiskati sofinancerja pri drugem zakonskem tovarišu, kajti za 270 kvadratnih metrov, kolikor znaša kvadratura vseh zaprošenih stanovanj, bi potrebovali okoli 9 milijonov dinarjev, zbranih pa je le tretjina od potrebnih sredstev.

V koprski Montaži so potrkali na vest tistim delavcem, ki so pred nekaj leti dobili dolgoročna stanovanjska posojila in so njihove mesečne anuitete znašale po 500 dinarjev, pa so jim dvignili mesečno anuiteto do 1000 dinarjev, s čimer so dosegli hitrejšo obračanje stanovanjskih sredstev. Dva delavca pa sta kar vrnila celotni neodplačani del kredita v višini 96.000 dinarjev. Skoro vsi ti delavci so se odzvali akciji vračanja posojil, razen enega, ki se ni odzval in je navajal nesprejemljive razloge.

Po zaključenem razpisu natečaja so v tozdu oblikovali posebno komisijo, ki si je ogledala stanovanjske razmere prosilcev in jih točkvala zaradi sestave vrstnega reda in ugotovitve prioritete prosilcev. Prioritetna lista je v tozdu izobešana. Vsak prosilec stanovanjskih kreditov pa je dobil svojo dokumentacijo zaradi pregleda nad celotno kreditivno sredstvo. Vsak prosilec oziroma vsak član kolektiva tozda ima pravico vložiti zahtevo za varstvo pravic, če misli, da je pri delitvi stanovanjskih sredstev prišlo do morebitnih nepravilnosti. Razdeljevanje kreditov je doslej potekalo dokaj dobro, če izvzamemo nekaj primerov, ki jih bodo obravnavali v pritožbenem postopku in jih bo reševala komisija za reševanje stanovanjskih vprašanj na prvi stopnji, ali delavski svet na drugi stopnji.

V tozdu imajo izdelan srednjeročni program reševanja stanovanjskih vprašanj za leto 1980-1983. Do naslednjega razpisa natečaja za stanovanjska posojila bodo izdelali nov srednjeročni program reševanja stanovanjskih posojil.

ISO: Največ jih hoče graditi

V tozdu ISO Slovenske Konjice so tudi letos reševali stanovanjska vprašanja na ta način, da so določeni del finančnih sredstev namenili za individualno gradnjo in za nakup družbenonajemniških stanovanj. Za reševanje stanovanjskih vprašanj so imeli po zaključnem računu za leto 1982 na razpolago 4.200.000 dinarjev, od katerih so namenili za individualno gradnjo: 1.800.000 dinarjev, 2.000.000 dinarjev za doplačilo dveh družbenonajemniških stanovanj, ostalo pa za obveznosti iz že najetih kreditov samoupravne stanovanjske skupnosti.

V tem tozdu je še vedno zelo velik interes za reševanje stanovanjskih problemov z individualno gradnjo, za kar so letos namenili kar precejšen del kreditov, ki so jih dodelili 20 prosilec. Višine kreditov so bile različne od 50.000 dinarjev do 120.000 dinarjev.

Ker pa nimajo vsi delavci možnosti, da bi si zgradili lastno stanovanje, je potrebno vlagati finančna sredstva tudi v družbenonajemniška stanovanja. Na ta način je mogoče reševati najnujnejše stanovanjske probleme tistih delavcev, ki si sami ne morejo zgraditi lastnega stanovanja. Tako je tozdu že lani rezerviral in delno plačal dve stanovanji in sicer eno enosobno ter eno dvoipol sobno stanovanje, ki bosta vseljivi v drugi polovici letošnjega leta.

Glavni problem na področju reševanja stanovanjskih vprašanj pa je v tem, da je za te namene vedno premalo denarja.

Livar: Vse več denarja za vse manj stanovanj

V Livarju imajo skupni samoupravni sporazum o združevanju sredstev za stanovanjske namene in tako rešujejo stanovanjska vprašanja v okviru delovne organizacije, ker menijo, da ni mogoče reševati stanovanjske problematike rešujejo na skupni seji vseh komisij. Predloge teh komisij pa potrjujejo delavski sveti tozdov.

V Livarju ugotavljajo, da vsako leto vlagajo več finančnih sredstev v stanovanjsko izgradnjo, vendar dobivajo vse manj stanovanj. Stanovanja ne ustrezajo potrebam delavcev in so ob visokih cenah kvadratnega metra stanovanjske površine delavcem vse manj dosegljiva. Nadalje ugotavljamo, da v grosupeljski občini ni enotnih planov stanovanj in komunalnih planov ter tudi niti ne stavbno zemljiške politike.

Redko katera delovna ali tudi temeljna organizacija je tako povezana s krajevno skupnostjo na svojem območju, kot je Livar predvsem s Krajevno skupnostjo Ivančna gorica. Ti dve sodelujeta na več področjih in sicer na razvojnem področju, na področju prostorskega planiranja, urejanja okolja in kraja, na kulturnem ter športnem področju.

Livar sodeluje s Krajevno skupnostjo pri vseh njenih programih, so mi povedali v Livarju, tako pri letnih, kot tudi srednjeročnih in dolgoročnih. Prav tako sodeluje pri Livarjevih programih Krajevna skupnost. Delovna organizacija vabi na svoje seje, ko gre za razvojne programe, tudi člane Krajevne skupnosti. Lani je imela delovna organizacija razširjeno sejo družbenopolitičnih organizacij skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami krajevne skupnosti, z vsemi člani ZK v Krajevni skupnosti, kjer so obravnavali razvojne programe do leta 1985 in varstvo okolja. Med Livarjem in omenjeno Krajevno skupnostjo je bilo sklenjenih že več samoupravnih sporazumov o združevanju sredstev za naložbe v krajevno skupnost in sicer za čistilno napravo, za asfaltiranje cest v krajevni skupnosti, za oze-

lenitev v naselju, za elektrifikacijo naselja, za otroško varstvo in za obnovo kulturnega doma. Za vse to so bila vložena precejšnja finančna sredstva, ki so nevratljiva.

Ta delovna organizacija sodeluje s Krajevno skupnostjo Ivančna gorica tudi na samoupravnem področju, saj so Livarjevi delavci aktivno vključeni v komisije in svet Krajevne skupnosti. Predsednik sveta te Krajevne skupnosti je že drugi mandat Franc Kastelic, ki je Livarjev delavec iz tozda Tovarna armatur. Svet Krajevne skupnosti redno vabi na svoje seje predstavnike Livarja.

Sodelovanje Livarja s Krajevno skupnostjo Ivančna gorica se razteza tudi na kulturno in športno področje. Tako je Livar prevzel pokroviteljstvo nad mladimi smučarji in nogometaši. Od Krajevne skupnosti pa je

Ker so v Livarskih tozdih zaposleni predvsem delavci s kmečkih območij, le ti niso zainteresirani za nakup stanovanj temveč bolj za adaptacije in novogradnjo stanovanjskih hiš. Tako v Livarju nimajo stanovanjskih problemov, razen redkih izjem, kjer gre za njihove delavce iz drugih republik.

Livarjevi tozdi so lastniki 40 družbenih stanovanj, ki merijo skupaj 2305 kvadratnih metrov.

V Livarju združujejo namenska sredstva za stanovanjsko izgradnjo po 8-odstotni stopnji od bruto izplačanih osebnih dohodkov, kar je za 2 odstotka več kot določa republiški zakon o stanovanjskem gospodarstvu.

V letošnjem letu so v tej delovni organizaciji razdelili finančna sredstva za novogradnjo in adaptacije v višini 4.600.00 dinarjev in 560.000 dinarjev za kadrovske in stanovanjske potrebe.

Na natečaj za stanovanjska posojila se je prijavilo 39 delavcev vseh tozdov in delovne skupnosti delovne organizacije. Na podlagi sprejete prednostne liste, ki so jo potrdili delavski sveti tozdov, je prejelo posojilo za novogradnjo 26 delavcev ter 6 delavcev za adaptacijo stanovanj. Sedmim delavcem prošnji niso rešili, ker trije od njih niso imeli sklenjene varčevalne pogodbe, štirim delavcem pa niso odobrili posojila; ker je bilo na razpolago premalo denarja, pa ker ti delavci nimajo hudih stanovanjskih problemov.

Največji znesek posojila so dodelili v višini 464.597 dinarjev, najmanjšega pa v višini 80.000 dinarjev.

Letos je delovna organizacija Livar kupila eno trisobno stanovanje v Ljubljani za 2.340.000 dinarjev, v Grosupljem pa rezervirala 4 stanovanja, ki bodo gotova prihodnje leto.

PMI: V okviru razpoložljivega denarja

Tozdi Montaža Maribor, Inženirski biroji, Projektiva, Elektrokovinar Ptuj, Blisk in delovna skupnost delovne organizacije PMI Maribor so reševali stanovanjska vprašanja delavcev v okviru razpoložljivih finančnih sredstev iz sklada skupne porabe stanovanjskega delavcev nakupom stanovanj in s kreditiranjem individualne gradnje.

V tozdu Montaža Maribor se je na razpisu za natečaj za dodelitev stanovanjskih kreditov prijavilo 64 delavcev, od katerih jih je 55 dobilo stanovanjska posojila za individualno gradnjo v skupni višini 6.000.000 dinarjev. Nadalje je tozdu kupil za svoje delavce tri stanovanja (trisobno, dvoipol sobno ter dvosobno) ter plačal 47,4 odstotkov soudeležbe (700.000 din) za objekt stanovanjski blok Hoče.

V tozdu Inženirski biroji se je prijavilo na razpisni natečaj za stanovanjska posojila prijavilo 5 delavcev, od katerih so dobili stanovanjska posojila trije delavci v skupni višini 220.000 dinarjev.

Tozdu Projektiva je kupil dve dvoipol sobni stanovanji, ki jih je prodal tozdu Montaža Maribor. Denar od prodanih stanovanj pa je porabil za kreditiranje individualne gradnje.

Ptujski tozdu Elektrokovinar je dodelil enainštiridesetim delavcem stanovanjska posojila za individualno gradnjo oziroma adaptacijo stanovanjskih hiš v skupni višini 2.600.00 dinarjev.

V murskosoboškem tozdu Blisk so 32 delavcem dodelili stanovanjska posojila za individualno gradnjo v skupni višini 2.266.155 dinarjev ter kupili eno enosobno stanovanje v vrednosti 1.265.122 dinarjev.

V delovni skupnosti delovne organizacije PMI Maribor so se na natečaj za dodelitev stanovanjskih posojil prijavili štirje delavci, ki so dobili stanovanjska posojila v skupni višini 1.000.000 dinarjev.

Izobraževalni center: Brez težjih problemov

V Izobraževalnem centru Domžale so sprejeli pravilnik o reševanju stanovanjskih vprašanj na zboru delavcev leta 1981 in ga po tem času niso spreminjali in dopolnjevali.

Doslej v tem tozdu niso imeli kakšnih posebnih problemov pri reševanju stanovanjskih zadev, saj je v tozdu le 23 zaposlenih, ki imajo večidel rešena svoja stanovanjska vprašanja. Vsem tistim delavcem, ki so z lastnimi finančnimi sredstvi in s krediti gradili hišo, kupovali stanovanja, adaptirali stanovanje je tozdu finančno pomagal s krediti.

Letos je imel Izobraževalni center za reševanje stanovanjskih vprašanj na razpolago 400.000 dinarjev, ki jih je vezal pri Ljubljanski banki in tako pridobil še 300.000 dinarjev, kar je 75 odstotkov na vložena sredstva. S tem denarjem je lahko ugodno rešil vse tri prošnje, ki jih je dobila komisija za reševanje stanovanjskih vprašanj na razpisu.

Kredite sta dobila dva prosilca za novogradnjo hiše, eden pa je dobil stanovanjski kredit za adaptacijo hiše. S tem so v tozdu razdelili vse razpoložljiva finančna sredstva.

dobil v brezplačno uporabo telovadnico v novem šolskem centru Ivančna gorica — Stična za rekreacijo svojih delavcev. Uporablja jo enkrat tedensko, pred tekmovalnimi pa večkrat. V okviru Krajevne skupnosti so razpisane športne igre, ki se jih udeležujejo tudi Livarjevi delavci.

Na področju kulture je aktiven predvsem pevski zbor Krajevne skupnosti, ki večkrat gostuje na Livarjevih proslavah. V Krajevni skupnosti je igralska skupina, v kateri sodelujejo tudi Livarjevi delavci. Vsako leto ta skupina priredi Livarju za osmi marec brezplačno predstavo. Krajevna skupnost Ivančna gorica je dala pobudo za izdajanje skupnega glasila, vendar do realizacije ni prišlo, ker imata Krajevna skupnost in Livar različne in specifične probleme, ki se ne morejo vedno skupaj reševati. Poleg tega sodelovanja je med Livarjem in Krajevno skupnostjo Ivančna gorica še več manjših povezav.

Livar pa ne sodeluje le s Krajevno skupnostjo, kjer ima svoj

sedež, pač pa tudi z drugimi krajevnimi skupnostmi, kjer živijo Livarjevi delavci. Tako je bil sklenjen samoupravni sporazum o združevanju sredstev za otroško varstvo v Krajevni skupnosti Stična, kjer ima tudi Livar zagotovljenih 30 mest za predšolske otroke. Precejšnja finančna sredstva je v tej krajevni skupnosti prispeval za nakup gasilske opreme pod pogojem, da Livarju priskoči v primeru požara.

Tudi v drugih Krajevni skupnostih je Livar prispeval finančna sredstva za popravilo kulturnih domov, za gradnjo avtobusnih postajališč, gradnjo cest ter v Krajevni skupnosti Žužemberk za TV pretvornik.

V prihodnje namerava ta delovna organizacija še več kot doslej sodelovati ne le s Krajevno skupnostjo Ivančna gorica, pač pa tudi z drugimi krajevnimi skupnostmi, v katerih žive njihovi delavci, ker se v tej delovni organizaciji zavedajo, da je poleg dela na delovnem mestu zelo pomembno, kako ima delavec zadovoljene svoje družbene potrebe.

MARIJA PRIMC

Anketa o obveščanju v IMP

Dragi bralci!
Da bi uredniški odbor lahko izboljšal Glasnik in izoblikoval predloge za dograjevanje informacijskega sistema v sozdu nasploh, smo pripravili anketo o obveščanju v sozdu IMP. Prosimo vas za sodelovanje! Izpolnite anketni list in ga pošljite v uredništvo na naslov: IMP Glasnik, Titova 37, 61000 Ljubljana.

Posebej vas opozarjamo na tretje vprašanje, kjer lahko pod g vpišete predloge tem, ki želite, da bi o njih pisali. Vse to bomo upoštevali pri snovanju vsebine glasila.

Hvala lepa za sodelovanje!

UREDNIŠKI ODBOR GLASNIKA

ANKETA O OBVEŠČANJU V IMP

Zaposlen sem v:
(navedite toz, oziroma delovno skupnost)

1. Na kakšen način dobite informacije o dogajanju v tozd, DO in SOZD?

	o TOZD ali DS	o DO	o SOZD
V IMP Glasniku	DA — NE	DA — NE	DA — NE
V internem biltenu DO ali TOZD	DA — NE	DA — NE	DA — NE
Po internem radiu	DA — NE	DA — NE	DA — NE
Na razglasni deski	DA — NE	DA — NE	DA — NE
V gradivih za seje	DA — NE	DA — NE	DA — NE
Na zborih delavcev	DA — NE	DA — NE	DA — NE
Na sejah delavskega sveta	DA — NE	DA — NE	DA — NE

Obkrožite ustrezen odgovor v vseh rubrikah!

2. Kako ste zadovoljni s svojo informiranostjo? (Obkrožite ustrezno besedo!)

a. O dogajanju v tozdu (oziroma delovni skupnosti) sem informiran:

odlično — dobro — premalo — sploh ne.

b. O širših problemih in dogajanju v delovni organizaciji sem informiran:

odlično — dobro — premalo — sploh ne.

c. O skupnih problemih in akcijah v sozdu sem informiran:

odlično — dobro — premalo — sploh ne.

3. Kakšne informacije najbolj pogrešate? (Obkrožite črko pred ustrezno kategorijo — lahko tudi več!)

- a. o rezultatih gospodarjenja
b. o tehničnem in tehnološkem razvoju
c. o osebnih dohodkih
d. o delu samoupravnih organov
e. o delu družbenopolitičnih organizacij
f. o delu delegacij za skupščine družbenopolitičnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti
g. o družbenem standardu
h. o drugem — navedite o čem

4. S katerih nivojev organiziranosti si želite več informacij v glasilu sozda — IMP Glasniku? (Obkrožite črko pred ustreznim odgovorom! Prosimo, obkrožite en sam odgovor — nivo, s katerega informacije najbolj pogrešate.)

- a) iz tozdov
b) iz delovnih organizacij
c) o skupnih akcijah in problemih v sozdu
d) o splošnih temah, ki so pomembne za vso republiko oziroma državo.

5. Mnenje o IMP Glasniku

V naslednjih rubrikah navajamo nekaj mnenj o glasilu SOZD → IMP Glasniku. Napišite, ali se z njimi strinjate ali ne! V vsaki vrstici obkrožite odgovor, ki najbolj ustreza vašemu mnenju!

	V celoti se strinjam	Deloma se strinjam, deloma ne	Ne strinjam se	Ne poznam dovolj, ne vem
a. Omogoča delavcem aktivno vključevanje v reševanje družbenih problemov.	DA	DA	DA	DA
b. Pojasnjuje delovanje delegatskega sistema.	DA	DA	DA	DA
c. Ne poroča o problemih, ki so za delavce najbolj pereči.	DA	DA	DA	DA
č. Nekritično obravnava gospodarske in politične probleme.	DA	DA	DA	DA
d. Zagovarja le stališča organizacij (ZK, Sindikat, SZDL).	DA	DA	DA	DA
e. Delavci imajo dovolj možnosti, da preko glasila govorijo o sebi.	DA	DA	DA	DA
f. Prikazuje različna, tudi nasprotujoča si mnenja o posameznih problemih.	DA	DA	DA	DA
g. Poroča preveč učeno in ga večina delavcev ne razume.	DA	DA	DA	DA
h. Poglobljeno obravnava probleme krajevne skupnosti in občine.	DA	DA	DA	DA

Priznanja krvodajalcem

Zlati plaketi za Panonijo in delovno organizacijo IKO

V petek, 3. junija so se zbrali v bazi 20 v Murski Soboti krvodajalci iz delovne organizacije Panonija in obeležili tridesetletnico krvodajalstva v Sloveniji. 175 članov Panonijinega aktiva krvodajalcev je lani darovalo 44 litrov krvne plazme.

Na slovesnosti je o krvodajalstvu spregovoril predsednik Panonijine sindikalne organizacije Ladislav Abraham. V kulturnem programu so nastopili Panonijini mladinci z recitalom in učenci šole Karel Destovnik-Kajuh iz Murske Sobotice z aerobičnimi plesi. Spregovorila je tudi predsednica medobčinskega odbora Rdečega križa Murska Sobota Angela Žižek, ki je orisala zgo-

dovino krvodajalstva na Slovenskem od NOB do danes in pohvalila sodelovanje z aktivisti v delovnih organizacijah, med katerimi prednjačita Mura in Panonija.

Na tej slovesnosti so tudi podelili značke delavcem, ki so se že večkrat udeležili krvodajalskih akcij. Za 5 do 10-kratno darovanje krvi je dobilo značke 19 Panonijinih krvodajalcev, za 15

do 20-kratno 44, za 20 do 25-kratno Franc Vljaj in Jože Budja, za 25 do 30-kratno Karel Albert, Jože Novak in Kolman Gorčan, za 30 do 35-kratno Janez Miholič in Janez Lapoš, za 35 do 40-kratno Helmut Vidic, za 40 do 50-kratno Janez Flegar, Ladislav Abraham in Franc Kuhar, za več kot 50-kratno pa Boris Škrjanec, ki je doslej daroval kri že tridesetkrat.

Na občinski proslavi ob dnevu krvodajalcev pa so Panonijinemu aktivu krvodajalcev podelili zlato plaketo za uspešno delo.

V juniju so darovali kri naslednji Panonijini delavci: Boris Škrjanec (štiriinpetdesetletni), Karel Albert, Oto Baranja, Franc Horvat, Franc Vljaj, Stefan Barnšperger in Franc Kuhar.

V Stegensi Iskri je bila 10. junija slovesnost občine Šiška ob 35. letnici prostovoljnega krvodajalstva v Sloveniji, na kateri je dobila delovna organizacija IKO zlato znak in pismeno priznanje za dolgoletno plemenito delo pri razvijanju solidarnosti med ljudmi na področju krvodajalstva.

Priznanja za 35-krat darovano kri sta dobila Marko Doležal iz tozda Trata Avtomatika in Janez Bizjak nekdanji direktor tozda Skip.

F. K., M. P.

Marjanu v spomin

Saj ni rečeno, da te ni, čeprav besede duh nam peša in solze brišejo oči — med nami si.

Saj ni rečeno, da te ni, čeprav tvoj glas se več ne sliši, beseda tvoja v nas živi.

Med nami si, med nami si.

S temi verzmi smo se zadnji krat poslovili od tebe.

So stvari, ki so nam nerazumljive, so dejanja, ki jih ni moč razumeti, le kruta resnica nam ostaja in s to resnico je potrebno živeti dalje.

Mnogo prerano si Marjan odšel od nas, čeprav smo vsi upali, da bomo kmalu spet skupaj.

Ustavilo se je tvoje delo, pesem, radost in življenje.

Odšel si od nas, čeprav ostajaš med nami za vedno.

sodelavci

Razvada, ki ni zdrava

Komu daje cigareta pravico do odmora?

Stanje, v kakršnem smo, bi nam moralo enako vračati, kakor mi njemu dajemo. Se pravi, če svoje delo dobro opravimo, potem nam mora družba to tudi priznati in nagraditi, ako pa dajemo morda komaj minimum od tistega kar od nas pričakujejo, oziroma bi lahko storili, potem je pravilno, da smo sorazmerno tudi manj nagrajevani.

Na misel mi večkrat prihaja »amerikanizirani« človek, ko ga je nekdo od naših povabil, seveda dopoldne, na kavo, pa ga je zavrnil: »Zdaj sem vendar v službi«. Mi pa smo na žalost, še daleč od spoštovanja delovnega časa, obenem pa se pritožujemo, kaj vse nam manjka, kakor, da vse tisto, česar ne dobimo, ni tudi delo glave in rok.

No in — ne ve se kdaj — je nekdo »pogrunta«, da se takole za kratek čas prižge cigareto (pipe pustimo, te vlečejo starejši) in se je ta navada kar udomačila. Za neke je pravica do cigarete enaka malici, pred njo, pozneje in še dostikrat med delovnim časom je potrebno prižgati cigareto.

In ko takole hodimo mesečno po nekajkrat po slovenskem gorovju nam v celodnevni potepanjih pride marsikaj v obravnavo. Priznati je treba, da na teh poteh srečamo manj kadilcev (rekel bi, kar tričetrt jih je kadilo), pa skuhamo tudi oceno kaje-

nja. Dognali smo, če nekdo v osmih urah na delu pokadi deset cigaret (to je sicer malo), in za vsako porabi od 5—7 minut, da jo pokuri do konca, raje pa več, in če zraven razvije še diskusijo s kom, ki ima tudi cigaretni odmor, potem si samo eden nabere med delovnim časom za skoraj uro kajenja, in če pa recimo dela na stroju, katerega ura stane 700 dinarjev, potem tovarni vsak dan vzame več, kot je njegov uradni osebni dohodek. To se pravi, da zakadi vso svojo dnevno plačo. Kaj pa tisti, ki ne kadi, pa tiste minute dela, ali ni posredno prikrajšan za večji dohodek?

Saj poznamo svoje dnevne delovne obveznosti, ki trajajo okrog osem ur in ko to opravimo, ostane še dovolj časa za razne čisto osebne užitke. Zakaj nihče ne razmišlja, koliko časa se dnevno »požge« za škodljivo kajenje (da je škodljivo, priznavajo tudi sami kadilci). Neumno se vsakomur lahko vidi, ko ti še ne polnoleten smrkolin na delovnem mestu z pravo naslodo vleče nikotin in tako zapravi za celo plačo denarja, nazadnje pa za to še, plačo dobi, nihče pa ga, če gre na bolniško, ne vpraša, ali je kadilec, da bi tudi v tem iskal vzrok bolezni.

Da, da, koliko je med nami še nezdravih zadev, pa jih kar požiramo.

F. V.

ISKRENA HVALA!

Ob svoji petdesetletnici se zahvaljujem vsem članom kolektiva IMP tozd SKIP, prav tako skupnim službam Skipa za bogato darilo.

Vodja skladišča SKIP
IVAN KLJAJIČ

Zahvale

Ob boleči izgubi naše drage mame Franciške Plestenjak, se iskreno zahvaljujem sodelavcem IMP-TOZD Elektromontaža, TOZD TEN Energetika in TOZD Projektivni biro za izrečeno sožalje, za darovano cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti.

MARICA URBAS
METKA VODIŠKAR
CILKA PEKLAJ

Ob boleči in mnogo prerani izgubi našega sina in brata Bojana Nartnika se iskreno zahvaljujem osnovni organizaciji sindikata TOZD TEN Energetika in njegovim sodelavcem za darovano cvetje, izraze sožalja in denarno pomoč.

Posebna zahvala pa velja govorniku, ki mu je ob grobu izrekel ganljive poslovilne besede, prav tako vsem, ki ste ga pospremili na njegovi poslednji poti.

starša FRANCKA
in ALOJZ NARTNIK
in brat MARKO

Ob smrti očeta Cirila Pestotnika se iskreno zahvaljujem sodelavcem tozda Elektromontaža za darovano cvetje, kakor

tudi sodelavcem na projektu 202-D, da so mi omogočili pravočasno pot v domovino.

STANE PESTOTNIK

Ob smrti moje drage mame Barbare Narat se zahvaljujem TOZD Elektromontaža za podarjeni venec, sodelavcem za izrečeno sožalje in spremstvo na njeni zadnji poti.

ANI TRAUNŠEK

Ob boleči izgubi dragega moža Alojza Kastelica se iskreno zahvaljujem Osnovni organizaciji sindikata in sodelavcem TOZD TEN—TELEKOMUNIKACIJE za darovano cvetje, izraze sožalja in spremstvo na njegovi zadnji poti.

BOŽA KASTELIC

Ob boleči izgubi mojega dragega očeta se iskreno zahvaljujem osnovni organizaciji sindikata TOZD TEN Energetika in svojim sodelavcem za darovano cvetje in izraze sožalja. Posebej se zahvaljujem vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

RAFAEL BOVHA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi svojega sina Dragana, se iskreno zahvaljujem sodelavcem delovne skupnosti DO PROMONT, za nesebično

pomoč, podarjeno cvetje ter izrečeno sožalje. Posebno pa se zahvaljujem sodelavcem finančno računovodske službe. Še enkrat — HVALA.

NATAŠA BALOH

Ob boleči izgubi najine sestre se najtopleje zahvaljujem DS IZIP za izrečeno sožalja in podarjeno cvetje. Posebej zahvala sodelavkam za spremstvo na njeni prerani zadnji poti. Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala.

MIHAELA JARC
NEŽKA KUŽNIK

Umrla je moja mama. Pokopali smo jo 28. junija 1983 na mestnem pokopališču v Ribnici.

Zahvaljujem se sindikalni organizaciji tozda Skip ter sodelavcem za poklonjene vence. Še posebej pa se zahvaljujem kolegicam in kolegom, ki so jo spremili na njeni zadnji poti.

KAREL ANDOLJŠEK

POPRAVEK

V majski številki GLASNIKA, se je vsilila neljuba pomota v zahvali mame našega delavca Željka Đura. Izpadel je imek matere ter se praviloma glasi:

Željč Margereta in ne Geta Margereta. Tov. Željč Đura se opravičujemo.

Po slovenski planinski poti

Prehodili smo pohorske gozdove od Maribora do Slovenj Gradca

Pohorje ni ravno pogost cilj naših planincev. Izlet zadnji junijski konec tedna je bil šele druga »odprava« Planinskega društva IMP v to hribovje. V treh dneh smo ga prehodili od mariborskega do koroškega konca in bili smo zadovoljni — že zato, ker smo napolnili z žigi prvo stran dnevnika Slovenske planinske poti.

Seveda smo imeli izredno srečo z vremenom. Po treh tednih muhastega vremena se je v petek, 24. junija naredil res krasen dan. V soboto se je okrog poldneva na Pohorju ulila ploha — ampak ravno takrat, ko smo bili v koči na Pesku privezovali dušo. Res smo imeli srečo. Ko smo nadaljevali pot proti Rogli, je bilo bolj sveže, da smo lažje hodili.

Ta drugi dan je bil tudi najnapornejši, zato je bila osvežilna ploha kar dobrodošla — tembolj, ker smo lahko dež opazovali skozi okno.

Prvi dan je bil razmeroma lahek. Najprej smo se z žičnico popeljali do hotela Bellevue, od tam pa peš kaki dve uri do Ruške koče. Prva skupina pod vodstvom Roberta Kastelica je šla na pot že zjutraj, druga pod vodstvom Marjana Požarja pa popoldne. V Ruševi koči smo se srečali in ugotovili, da nas je skupaj šestnajst.

Planinci vabijo na Triglav — prijave do 25. julija!

Letošnji tradicionalni pohod Planinskega društva IMP na Triglav bo od 5. do 7. avgusta. Kdor se ga želi udeležiti, naj se do 25. julija prijavi pri poverjeniku planinskega društva v svojem tozdu ali delovni skupnosti in plača 300 dinarjev prispevka. Udeleženci pohoda se bodo razdelili na dve skupini. Prva bo šla na očaka čez Velo polje, druga pa iz Vrat.

Polg Ruške koče je lepa starinska cerkva sv. Aneha, ki smo si jo seveda ogledali (tudi od znotraj). Zraven je hotel Areh, ki ima tudi disko. Tudi tega smo si ogledali, ampak samo od zunaj, ker smo vedeli, da nas naslednje jutro čaka dolga hoja.

Od Ruške koče do koče na Pesku smo hodili debelih pet ur po znamenitih pohorskih gozdovih. Pot se nekaj časa vzpenja, nekaj časa pada tam na višino med 1.000 in 1.500 metri. Vzponi niso hudi, ampak priznam, da se človek naveliča hoje po gozdu, kjer ni nobenega razgleda — pa če so smreke še tako veličastne in ptički še tako žgoli-jo.

Popoldne smo šli od koče na Pesku čez Roglo do Ribniške koče in ugotovili, da je koroško pohorje le bolj slikovito. Je nekoliko višje, poraslo z nizkimi borovci in posejano s pašniki, da lahko občuduješ lepo zaobljene vrhove, ki se nizajo do koder seže pogled.

Presenečeni smo ugotavljali, koliko močvirij je na Pohorju. Tako smo kljub sončnemu vremenu pošteno čutili posledice junijskega dežja, saj so bile poti pošteno blatne in marsikje so se po njih pretakali studenčki. Najlepši dokaz, da je Pohorje iz povsem drugačnih kamenin kot Alpe!

Ali ni krivica, da nas ljubljanske srajce, štajerci zmerjajo z močvirniki! Je nekdo pripomnil. Mi smo dali naše Barje v kotlino, kamor spada, oni pa svoja močvirja skrivajo v hribih.

Zadnji dan nas je čakala še pot do Ribniške koče, preko Kop do koče na Kremžarjevem vrhu. Tam so organizirali tudi planinski krst. Uporabili smo kar oder, ki je še ostal menda od prvomajске proslave, da je bilo bolj slovesno. Vrv je posodil oskrbnik, da je bilo bolj uradno. Obred je opravil naš planinski starosta Nande Klobučar-Oča. Zabeležiti moramo prigovor Minke Žontar, ki trdi, da je Klobučar njeni zadnji plati odmeril hušji udarec kot drugim, kar obtoženi odločno zanika. Uboga Marinka, pa še čevlji so jo tako grdo ožulili. Sicer pa se zdi, da ni bilo z žulji nikomur prizanešeno. Pot čez Pohorje se le vleče, pa še čez močvirja smo se prebijali, mokri čevlji in nogavice pa so za noge kaj neprijetni.

Sledil je še spust v Slovenj Gradec in hoje je bilo konec. No, imeli smo še nekaj težav pri iskanju avtobusnih zvez, ker si Slovenjgradčani še niso omislili table z avtobusnim voznim redom po novem času. Oni so zadovoljni kar s starim urnikom — težava je le, ker avtobusi vozijo po novem, kar človeka, ki ne pozna razmer, lahko zmede.

No, sicer pa je bilo s prevozi nekaj težav, a to nima zveze s planinarjenjem, zato sem ta opis prihranil za konec. Že na poti proti Mariboru si je dopoldanska skupina v Zidanem mostu ur in pol ogledovala, kako železničarji sestavljajo kompozicije. Popoldanci pa smo prišli v popolnoma natlačen vlak. (Konec junija je pač čas šolskih izletov, pa tudi turistična preseljevanja se začnejo). Tako je Marjan Požar visel na stopnici, ker sploh ni mogel v vagon. Joj, pa karte ima v žepu, sem pomislil in stopil v stranišče, da se je našel prostorček za Marjana. Ne bom pripovedoval, kakšna je bila vožnja v tisti gneči in sopari. Dovolj bo, če povem, da se je Marinki začela prikazovati fatamorgana v obliki vrčkov hladnega piva.

Ja, pa tudi zaključili smo izlet s pivom — v kolodvorski restavraciji. Lepo je bilo, smo rekli. V program za naslednje leto pa bodo naši planinci dali naslednjo etapo Slovenske planinske poti — čez Plešivec in Raduho proti Solčavi.

LOJZE JAVORNIK

Planinski izlet na Golico

Neverjetno bogastvo narave

Dne 28. 5. 1983 smo se kljub slabemu vremenu odpravili na izlet na Golico.

Zbrali smo se pred železniško postajo; od koder nas je vlak odpeljal na Jesenice. Med potjo so se nam priključili še nekateri planinci. Na Jesenicah smo prestopili na avtobus, ki nas je odpeljal do Planine pod Golico.

Od tu naprej smo morali vzeti pot pod noge. Najprej smo si odšli ogledat grob Jožeta Čopa. Nato smo se napotili na kmetijo, ki se ukvarja s kmečkim turizmom. Tam nas je čakala topla zakurjena kmečka peč. Tu smo se okrepčali in zapili devedesetdeseti rojstni dan Bernarda Klobučarja — Oče. Za darilo je z dovoljenjem dobil šopek sveže nabranih planinskih rož. Ob zvokih harmonike, ki jo je imel Ivan s seboj, smo se malo zavrteli.

Zaradi slabega vremena smo se napotili na Crni vrh in naprej čez Javorniški rovt do doma na Pristavi. Med potjo smo vsi občudovali kako radodarna je bila narava, saj je bilo levo in desno toliko narcis in drugega cvetja, da smo komaj verjeli svojim očem. Prav zares je lahko žalostno, ki niso odšli z nami. V domu na Pristavi smo se zopet ustavili in se zopet malo okrepčali in zaplesali ob zvokih naše harmonike.

Po prvem praznovanju je bilo tu še drugo. Naša Draga je bila prvič na takem pohodu. Na račun tega sta z Robertomčila bratovščino. V domu so bili tudi vojaki, in ker je bilo pri nas veselo, so se nam pridružili in zaplesali. Toda, ker je ura neusmiljeno hitro tekla, smo se morali posloviti od doma na Pristavi, in pohiteti na postajo Javornik. Ker pa je bilo še malo časa, do prihoda vlaka, smo tudi na postaji nadaljevali z veselimi razpeloženjem in zopet zaplesali. Ker pa je bilo premalo plesa, smo na vlaku to do dobra izkoristili na celi poti do Ljubljane.

Saj bi še šlo, če bi žuljev ne bilo...

Ob dnevu civilne zaštite

Plaketa in priznanje za delavce DO IKO

Občinski komite Ljubljana Šiška je ob dnevu civilne zaštite podelil najzaslužnejšim občanom za delo na področju civilne zaštite priznanje in zlati znak. Med dobitniki zlatega znaka civilne zaštite je bil tudi Slavko Hrzenjak, ki je dolgoletni član enot civilne zaštite, vodja gasilske enote in član štaba civilne zaštite. Štirim članom civilne zaštite Tereziji Novak, Mariji Brezovar, Zofiji Kočvar bo DO IKO v okviru dneva civilne zaštite podelila priznanja in znake civilne zaštite za prizadevano delo v enotah civilne zaštite.

M. P.

18. in 19. junija je občina Bežigrad v Dolu organizirala 4. občinsko tekmovanje gasilskih enot Civilne zaštite in prostovoljnih gasilskih društev.

Tekmovanja s hidrantom in motorno brizgalno se je udeležilo skupno 39 enot civilne zaštite in gasilskih društev, med njimi tudi enota prostovoljnih gasilcev IMP Vojkova 58, ki je dosegla 17. mesto na tekmovanju civilne zaštite.

V nedeljo pa je enota IMP Vojkova 58 na tekmovanju prostovoljnih gasilskih društev dosegla drugo mesto. Na slavnostni seji občine Bežigrad je 5 članov enote IMP dobilo posebna občinska priznanja.

Že v soboto je po končanem tekmovanju spregovoril predsednik občine Ljubljana-Bežigrad, se zahvalil vsem tekmovalcem in poudaril vlogo civilne zaštite in prostovoljnih gasilskih društev, tako v miru kot v slučaju vojne.

Vsi udeleženci tekmovanja so pokazali discipliniranost, pripravljenost pomagati, znanje in izurjenost. Ne glede na uvrstitev, vsi zaslužijo pohvalo, prav tako organizatorji, ker je tekmovanje lepo uspelo.

RUDI WAND

Jeseni bo vaja Golovec 1983

V DO IKO se že pripravljajo

V delovni organizaciji IKO so se že v letošnjih spomladanskih mesecih začeli pripravljati na vajo Golovec 83. Organizirali so dopolnilne tečaje za prvo medicinsko pomoč, za štabe civilne zaštite in komiteje za splošni ljudski odpor ter družbeno samozastito. Akcije so nadaljevali s sestavljanjem štabov, z izdelavo programov in ocen ogroženosti. Vsi člani štabov so se aktivno vključili v priprave za jesensko vajo Golovec 83 in začeli z dopolnilnimi vajami v enotah civilne zaštite. Enote so imele doslej precej vaj. Najboljšo udeležbo in najboljši uspeh je imela gasilska enota. Opravili so vaje z dihalnimi aparati, vaje za gašenje začetnega požara, ki je bila namenjena vsem delavcem v DO IKO.

V začetku septembra se bodo predvidoma nadaljevale vaje civilne zaštite vse enote za pripravo na vajo NNNP 83, ki je predvidena za 24. september.

M. P.

Ali je tudi to reklama za IMP?

Počitnice so tu, čas dopustov in letovanja na našem lepem Jadranu. Veliko nas je, ki težko čakamo dneva, ko se odpravimo na morje. Polni smo elana, seveda ne delovnega, pač pa dopustniškega, saj vemo, da je končno tudi za nas prišel počitek.

In s takim veseljem ter razpoloženjem, sta odšla na dopust tudi naša dva sodelavca — mož in žena.

Vrsar je lepo mesto, zelo zanimivo, zato ni bilo dvoma, da dopust ne bo tak, kot mora biti, če bo le za vreme poskrbljeno.

TOZD DVIGALO, ki ima v Vrsarju počitniške prikolicе za letovanje svojih delavcev, je — vsaj rečeno je bilo tako — do dobra poskrbel, da so prikolicе na lepem mestu, da so urejene, v glavnem pripravljene za bivanje v času dopustov.

No, pa se vrnimo k našima popotnikoma, ki sta otvorila letošnjo sezono letovanja, saj sta bila prva, ki sta preživela dopust na morju.

Rečeno jima je bilo: »Prikolica št. 1, ta je za vaju.«

Kazali na uri so se bližali dvanaesti uri, sonce je močno pripekalo, ko sta se naša dva znašla v Camp-turist Vrsar. »Kje je sedaj naša prikolica,« sta se spraševala, saj sta si močno želela, da bi se lahko malo oddahnili od napore in vročote. A glej, že od daleč sta zagledala naš znak — modro nalepko IMP, ki človeku takoj pade v oči. Takoj se ve, kje smo in tako je tudi prav, saj smo končno velika in solidna firma, sta pomislila.

Pospešila sta korak, da bi čim prej prišla do zaželenih prikolic — njunega novega doma za 12 dni.

A glej, živa groza! Prikolica je že od zunaj izgledala grozno, bila je vsa umazana, neurejena, baldahin pa je izgledal kot staro ribniško sito, seveda z znatno večjimi luknjami, kot pa so potrebne na sitih. Nekdo je moral celo po steni in stropu baldahina hoditi, verjetno kakšen »akrobat«, saj so bile sledi stopal »zašmiranih« tako očitne, da jih ni bilo moč prezreti.

Lep pozdrav, sta si mislila, mogoče pa je le znotraj prikolic kaj boljša. Na žalost sta se pošteno zmotila, tudi znotraj je bilo umazano, okna brez zaves, vložki brez prevlek, le okna in vrata so se zapirala normalno. Kaj več pa verjetno odgovorni za to tako niso mislili, da bodo naši dopustniki potrebovali.

Po vsem tem si lahko samo predstavljamo, kakšno razpoloženje se je polastilo naših dveh dopustnikov. Ni jima preostalo drugega, kot zavihati rokave, pa vrč vode, krtačo in čistila, ter veselo na delo. Edino, kar sta pogrešala ta trenutek, je bil fotoaparati, da bi vsaj ovekovečila to neizmerno »lepoto«.

Človek marsikaj razume, površnosti, zanikrnosti, predvsem pa neodgovornosti tistih, ki so dolžni poskrbeti — konkretno za počitniške prikolicе, ne — tega pa se ne da razumeti.

Mogoče pa bi bilo pri vsej stvari najbolje, ko bi odstranili veliko modro nalepko IMP, ki je na prikolicah. Potem se vsaj ne bi vedelo, katera firma tako malo da nase, pa čeprav to pot ne na račun dela, ampak izgleda počitniških prikolic. Saj končno tu le preživljajo dopust delavci, ki tekem celega leta skrbijo za to, da se lahko reče »IMP je solidna firma«.

Mogoče pa bi se le odgovorni v TOZD Dvigalu malo zamislili ob tej čudoviti reklami, da bi poskrbeli, da vsaj drugo leto ne bo takšnega krsta, kot je bil letos.

Razočarana dopustnika
Ruža in Milan Šjakovič

ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT

Kegljači Panonije drugi na občinskem tekmovanju

Na kegljaškem tekmovanju, ki ga je organiziral murskosoboški sindikat v motelu Čarda v Mariboru, so sodelovale tudi Panonijine tekmovalke in tekmovalci. V članski konkurenci je nastopilo 33 ekip, med katerimi je v IMP-Panonija zasedla drugo mesto s 402 podrtimi keglji. Panonijina dekleta pa so med sedemdesetimi ekipami zasedle dvanaesto mesto z 235 keglji.

Električarji premagali strojnike

17. 6. 1983 ob 16. uri so delavci tozda Projektivni biro Ljubljana na športnem igrišču OŠ Sostro odigrali nogometno tekmo. Po zagrizenem boju so zmagali boljši in rezultat: »električarji« — »strojniki« je bil 5:0. Vsi smo slavili (ne daleč od igrišča) ob tem športnem dogodku, naj bi postal tradicionalen. Izjava po tekmi: M. Stefanovič (golgeter električarjev): »Nasprotnik bi lahko kveč kaj, jemu dosegel neodločen izid. Moštvo, v katerem igram jaz, pač koli ne izgubi tekme!«

Tretje srečanje Panonija—Raba

V soboto, 18. junija so športniki iz delovne organizacije Panonija v Monostru na Madžarskem že tretjič pomerili s športniki iz tovarne Raba. Tekmovanje je bilo v malem nogometu, streljanju z zračno puško, šahu, namiznem tenisu in kegljanju. Srečanje je še utrdilo prijateljske vezi, ki jih kolektiva z obeh strani meje negujeta že nekaj let.